

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Strategii

KST.411.002.02.2021

Pan
Łukasz Świercz
Prezes Zarządu
156 Capital sp. z o.o.
ul. Karola Bunscha 18
30-392 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 10 stycznia 2022 r.
(znak: KPK-KPO.443.171.2021)

I/21/002/KST – Udzielanie i rozliczanie środków z programu BRIDGE Alfa realizowanego przez
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	156 Capital sp. z o.o., ul. Karola Bunscha 18, 30-392 Kraków ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Świercz, Prezes Zarządu Spółki od dnia 3 lutego 2017 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszukiwanie inwestorów oraz weryfikacja i ocena przedinwestycyjna grantobiorców oraz realizacja Decyzji Inwestycyjnych i Decyzji Kluczowych. 2. Realizacja i rozliczanie umowy o dofinansowanie projektu. Realizacja i rozliczenie umów inwestycyjnych i umów o powierzenie grantu oraz kontrola i nadzór nad działaniami grantobiorców. Efekty udzielonego wsparcia oraz zabezpieczenie praw i interesów spółki pełniącej rolę Funduszu BRIDGE Alfa i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w tym w zakresie własności intelektualnej wytworzonej przez grantobiorców.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres, mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 <i>ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Strategii
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Danuta Bolikowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KST/12/2021 z dnia 26 marca 2021 r. 2. Radosław Miłkuła, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KST/13/2021 z dnia 26 marca 2021 r.

(akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dalej także: Spółka lub Fundusz.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej także: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Realizacja projektu *156 Capital Alfa*⁵, dofinansowanego na podstawie umowy zawartej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju⁶ i spółkę 156 Capital sp. z o.o., rozpoczęła się z 15-miesięcznym opóźnieniem, a Kamienie Milowe przyjęte dla Funduszu, tj. liczba inwestycji zaplanowanych na dany rok oraz wykonanie budżetu projektu w latach 2019-2020, nie zostały zrealizowane w wysokości i terminach wynikających z Decyzji Kluczowej Komitetu Inwestycyjnego⁷ oraz umowy.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia nieosiągnięcie przez Fundusz Kamieni Milowych projektu, wyznaczonych na 2019 r. (tj. zrealizowanie tylko dwóch spośród zaplanowanych ośmiu inwestycji), co było działaniem niezgodnym z § 5 ust. 5 pkt 1 *Regulaminu funkcjonowania Funduszu BRIDGE Alfa*⁸. Pomimo osiągnięcia Kamienia Milowego w 2020 r., tj. zrealizowania dziewięciu inwestycji wobec zaplanowanych siedmiu, łączna liczba inwestycji, które powinny były uzyskać wsparcie Funduszu do końca 2020 r. nie została osiągnięta, bowiem dokonano 11 zamiast zaplanowanych minimum 15 inwestycji.

Negatywna ocena obejmuje także niezrealizowanie budżetu projektu, ponieważ Fundusz nie osiągnął wyznaczonych w § 5 ust. 12 umowy o dofinansowanie wskaźników realizacji budżetu inwestycyjnego, tj. wydatkowania minimum 20% tego budżetu w pierwszych 24 miesiącach oraz 40% – w ciągu 36 miesięcy od daty rozpoczęcia projektu grantowego. W okresie pierwszych 24 miesięcy Fundusz zrealizował inwestycje w kwocie 2 068,0 tys. zł (tj. 5,0% zaawansowania realizacji projektu). Do końca 2020 r. (36 miesięcy realizacji projektu) wykonano budżet inwestycyjny na kwotę 11 885,7 tys. zł (tj. zrealizowano 28,5% zamiast 40% budżetu inwestycyjnego).

Do dnia 31 maja 2021 r. Fundusz zrealizował z budżetu inwestycyjnego kwotę 12 985,7 tys. zł oraz z budżetu operacyjnego kwotę 2 597,1 tys. zł, co oznaczało poziom 31,2% zaawansowania realizacji projektu (po 41 miesiącach z 60 założonych w umowie). Przyjęty w aneksowanej umowie o dofinansowanie wskaźnik produktu – udzielenie wsparcia 39 przedsiębiorstwom do końca 2022 r. – został na koniec maja 2021 r. zrealizowany w liczbie 12. W ocenie NIK powyższe wskaźniki i dotychczasowy stopień zaawansowania realizacji projektu mogą wskazywać na potencjalne ryzyko niewykonania wartości wskaźników produktu przyjętych w umowie o dofinansowanie zawartej z NCBR i terminowej realizacji Kamieni Milowych w pozostałym do realizacji projektu okresie.

Po utracie pierwszego inwestora i znalezieniu kolejnych od marca 2019 r. Fundusz aktywnie poszukiwał nowych grantobiorców, jednak działania te nie były wystarczająco skuteczne do zrealizowania Kamieni Milowych przyjętych na rok 2019. Fundusz weryfikował potencjał projektów badawczo-rozwojowych⁹, dokonywał oceny procesu przedinwestycyjnego oraz wdrażał Decyzje Inwestycyjne¹⁰ i Kluczowe Decyzje¹¹ zgodnie z ich treścią. Stosowana praktyka wyboru projektów

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Umowa o dofinansowanie projektu grantowego *156 Capital Alfa* z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 z Działania 1.3 *Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych*, Poddziałania 1.3.1 *Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu Proof of Concept – BRIDGE Alfa* nr POIR.01.03.01-00-0012/17, zmieniona aneksami: nr 1/2019 z dnia 3 września 2019 r., nr 2/2019 z dnia 7 października 2019 r. oraz nr 1/2020 bez daty zawarcia; dalej: umowa o dofinansowanie.

⁶ Dalej: NCBR.

⁷ Dalej: KI.

⁸ Dalej: regulamin.

⁹ Dalej również: projekt B+R.

¹⁰ Dalej DI.

¹¹ Dalej KD.

B+R służyła wyborowi projektów z obszaru *Industry 4.0.*, wpisujących się w strategię inwestycyjną i mandat inwestycyjny Funduszu. Najwyższa Izba Kontroli zauważyła jednak, że jednocześnie Fundusz nie respektował stanowisk NCBR dotyczących poszerzenia zakresu inwestycji w ramach realizowanej umowy o dofinansowanie projektu i dokonywał inwestycji w obszary wykraczające poza wybraną główną dziedzinę Krajowych Inteligentnych Specjalizacji, wskazaną we wniosku o dofinansowanie projektu – w dziedzinę tę wpisywały się trzy z 12 udzielonych grantów.

Fundusz posiadał wystarczające zasoby kadrowe do prowadzenia analiz B+R, a skład Kluczowego Personelu i Zespołu Zarządzającego był stabilny. Fundusz wykonywał obowiązki wynikające z umowy o dofinansowanie, w tym przeprowadzał analizy *due diligence*. Przekazywanie grantobiorcom środków z budżetu inwestycyjnego na projekty B+R odbywało się z przekraczaniem terminów określonych w umowach o wsparcie. Najwyższa Izba Kontroli zauważyła zbyt niski stan realizacji części budżetu operacyjnego, która powinna być przeznaczana na badania B+R w fazie *Proof of Principle* – Fundusz do dnia 31 maja 2021 r. wydatkował 253,0 tys. zł, tj. 15,2%, zamiast 20% wymaganych umową o dofinansowanie.

Fundusz sprawował nadzór nad realizacją projektów B+R poprzez m.in. prowadzenie monitoringu kwartalnego stanu realizacji projektów B+R i kamieni milowych oraz bieżący kontakt ze spółkami. Jako instrument nadzoru nad spółkami portfelowymi wykorzystywana była możliwość wskazania przedstawicieli Funduszu do organów nadzorczych spółek – dotyczyło to sześciu z 12 spółek, którym udzielono wsparcia. Fundusz raportował do NCBR postęp projektu m.in. poprzez sporządzanie półrocznych sprawozdań menedżerskich. Efektem rzeczowym projektu (do dnia 31 maja 2021 r.) było udzielenie wsparcia 12 grantobiorcom oraz zrealizowanie przez grantobiorców dwóch spośród dwunastu projektów B+R.

Stwierdzone w obszarze wydatkowania środków z budżetu operacyjnego nieprawidłowości Funduszu polegały na wypłacie wynagrodzeń Kluczowemu Personelowi za cały miesiąc marzec 2019 r. (pomimo zawarcia umowy zlecenia w dniu 26 marca 2019 r., braku *ewidencji czasu świadczenia usług* i niewykazaniu liczby przepracowanych godzin) oraz na braku działań związanych z obniżeniem kosztów wynajmu biura w Warszawie, pomimo jego ograniczonego wykorzystania. Ponadto kwota 825 tys. zł na wynagrodzenia Kluczowego Personelu wydatkowana była w oparciu o podstawy dotknięte stwierdzonymi w kontroli brakami w dokumentowaniu liczby godzin świadczonych usług na wystawianych rachunkach, niezgodnych z *ewidencją czasu świadczenia usług*.

Inne stwierdzone nieprawidłowości w działalności Funduszu dotyczyły m.in. niewywiązania się z obowiązków informacyjno-promocyjnych oraz braku nadzoru Funduszu nad wywiązywaniem się z tych obowiązków przez grantobiorców.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹² kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Poszukiwanie inwestorów oraz weryfikacja i ocena przedinwestycyjna grantobiorców oraz realizacja Decyzji Inwestycyjnych i Decyzji Kluczowych

Opis stanu faktycznego

Spółka 156 Capital sp. z o.o. została zawiązana w dniu 3 lutego 2017 r.¹³ poprzez zawarcie umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością¹⁴. W dniu 17 października 2017 r. Spółka złożyła do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju¹⁵ wniosek o dofinansowanie projektu z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020¹⁶, Działanie 1.3 *Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych*, Poddziałanie 1.3.1 *Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu Proof of Concept – BRIDGE Alfa*. W dniu 28 grudnia 2017 r. NCBR zawarł ze Spółką umowę o dofinansowanie. Wartość projektu określono na kwotę 50 000,0 tys. zł, z czego wkład własny Spółki wynieść miał 10 000,0 tys. zł, a dofinansowanie z NCBR – 40 000,0 tys. zł. Fundusz zobowiązany był realizować projekt zgodnie z umową o dofinansowanie i będącymi jej integralną częścią załącznikami, tj. z wnioskiem o dofinansowanie projektu (w którym zawarto m.in. *Koncepcję funkcjonowania Funduszu Capital Alfa* wraz ze strategią inwestycyjną) i regulaminem, a także zgodnie z przepisami prawa krajowego i Unii Europejskiej. Umowa stanowiła w § 9 ust. 3, że za rozpoczęcie realizacji projektu grantowego uznaje się dzień zawarcia umowy, tj. dzień 28 grudnia 2017 r. Rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło jednak w dniu 26 marca 2019 r., tj. w dniu pierwszego posiedzenia Komitetu Inwestycyjnego¹⁷ Funduszu, który podjął Kluczowe Decyzje niezbędne do prowadzenia projektu. Od podpisania umowy do dnia zebrania się KI upłynęło 15 miesięcy.

Fundusz miał być „unikalną koncepcją funduszu inwestycyjnego tworzonego razem z Politechniką Warszawską (poprzez Instytut Badań Stosowanych PW sp. z o.o.). Dzięki grantowi z NCBR, inwestycji od inwestora prywatnego (INDATA SA) oraz przy udziale merytorycznym partnera strategicznego – Politechniki Warszawskiej¹⁸ 156 Capital sp. z o.o. miała stworzyć fundusz inwestycyjny typu *Venture Capital* w celu finansowania projektów o charakterze innowacji produktowej i procesowej znajdujących się w fazie *Proof of Principle*¹⁹ i *Proof of Concept*²⁰, pochodzących

¹² Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹³ Wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 7 lutego 2017 r.

¹⁴ Umowa zawarcia spółki zmieniona była dwukrotnie (w dniu 20 lutego 2018 r. – Repertorium A nr 533/2018 oraz w dniu 27 marca 2019 r. – Repertorium A nr 795/2019).

¹⁵ Dalej: NCBR.

¹⁶ Numer naboru konkursowego: 1/1.3.1/2017.

¹⁷ Dalej również: KI.

¹⁸ *Koncepcja funkcjonowania Funduszu 156 Capital Alfa* zawarta we wniosku o dofinansowanie.

¹⁹ Faza projektu B+R polegająca na wczesnej weryfikacji pomysłu, w czasie której realizowane są badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe, wstępna ocena potencjału projektu B+R, analizy otoczenia konkurencyjnego, zdefiniowanie planu badawczego i pierwszych kamieni milowych rozwoju projektu B+R, której realizacja możliwa jest m.in. w jednostkach naukowych (uczelnie, instytuty naukowe PAN, instytuty badawcze, inne jednostki naukowe) lub poprzez osoby fizyczne lub dedykowane zespoły projektowe (wynalazcy, pomysłodawcy), której prowadzenie nie będzie zasadniczo związane z odrębnym prawnie podmiotem dedykowanym do realizacji projektu B+R, dalej: PoP.

²⁰ Faza projektu B+R polegająca na właściwej weryfikacji pomysłu, w czasie której realizowane są badania przemysłowe i prace rozwojowe, których wyniki umożliwiają pełne zgłoszenie patentowe lub przejście do fazy międzynarodowej zgłoszenia pierwszeństwa w trybie *Patent Co-operation Treaty (PCT)* lub komercyjne wykorzystanie wyniku projektu B+R. zwykle realizowana prawnie wyodrębniony podmiot dedykowany do realizacji projektu B+R; dalej również: PoC.

przede wszystkim ze środowisk jednostek naukowych. Nadrzędnym celem Funduszu miało być realizowanie inwestycji B+R posiadających polski pierwiastek w fazie PoP i PoC, poprzez wylanianie projektów mających charakter innowacji produktowej lub procesowej, z szansami na komercjalizację, skalowalnością, unikalnym IP²¹ i odpowiednim zespołem.

(akta kontroli: str. 531-570, 1940-2615)

Fundusz posiadał strategię i politykę inwestycyjną określoną w *Koncepcji funkcjonowania Funduszu 156 Capital Alfa*. Ponadto kryteria inwestowania w dany projekt zostały określone w *Opisie polityki inwestycyjnej ASI 156 Capital* oraz w *Opisie strategii inwestycyjnej ASI 156 Capital*. Proces wyboru grantobiorcy został przedstawiony także na pierwszym posiedzeniu Komitetu Inwestycyjnego Funduszu w dniu 26 marca 2019 r.

(akta kontroli: str. 237-247, 569-570, 1974-2169, 2283-2311, 2345-2379)

Umowa o dofinansowanie określała, że NCBR partycypuje w kosztach realizacji projektu przez Fundusz maksymalnie w wysokości 80%, a w pozostałej części finansowanie projektu zapewnić miała Spółka. Umowa przewidywała, że Fundusz może wydatkować środki w ramach dwóch budżetów: operacyjnego (mającego stanowić 20% budżetu projektu) oraz inwestycyjnego. Z budżetu operacyjnego pokrywane były koszty wynagrodzeń oraz koszty administracyjne, w tym koszty lokalu, wyposażenia biura, usług i sprzętu IT, obsługi księgowej, prawnej, promocji, koszty analiz *due diligence*, koszty monitorowania i zarządzania projektami B+R. Z budżetu inwestycyjnego Fundusz udzielał wsparcia grantobiorcom na realizację projektów badawczo-rozwojowych.

Umowa o dofinansowanie pierwotnie określiła czas realizacji projektu na lata 2018-2021. We wniosku o dofinansowanie przyjęto wskaźniki produktu, które przewidywały m.in. udzielenie przez 156 Capital sp. z o.o. – jako tzw. fundusz kapitału podwyższonego ryzyka – wsparcia 22 przedsiębiorstwom w regionach słabiej rozwiniętych²². W związku z wejściem w życie od dnia 2 sierpnia 2018 r. tzw. *rozporządzenia Omnibus*²³ określającego kwotę wsparcia możliwą do udzielenia jednemu grantobiorcy maksymalnie do 200 tys. euro, dokonano zmiany w umowie. Na podstawie zawartego aneksu nr 1/2019 z dnia 3 września 2019 r. realizację projektu przedłużono do końca 2022 r. (czas realizacji projektu – 60 miesięcy) oraz przyjęto nowe wartości wskaźników produktu, m.in. *liczbę przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie* – 40 (zamiast 23) i *liczbę przedsiębiorstw wspartych przez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka w regionach słabiej rozwiniętych* – 39 (zamiast 22). Wartość wskaźnika produktu *wartość inwestycji kapitałowych ogółem w przedsiębiorstwa wsparte przez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka w regionach słabiej rozwiniętych* pozostała na niezmiennym poziomie – 8 333,3 tys. zł.

NIK zauważa, że przyjęta w tym aneksie wartość wskaźnika produktu – *liczba przedsiębiorstw wspartych przez fundusze kapitału podwyższonego ryzyka w regionach słabiej rozwiniętych*, tj. 39 – była wyższa niż określona w Kluczowej Decyzji KI z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie ustalenia Kamieni Milowych Funduszu (łącznie – minimum 37 inwestycji).

²¹ *Intellectual Property* (ang. własność intelektualna) – termin określający prawa do dóbr niematerialnych (prawo autorskie) oraz prawa własności przemysłowych (patenty oraz znaki towarowe).

²² Tj. udzielenia wsparcia grantobiorcom.

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, ze zm.).

We wniosku o dofinansowanie 156 Capital sp. z o.o. zadeklarowała zapewnienie pełnego finansowania wkładu własnego na poziomie 10 000 tys. zł, tzn. 20% docelowej kapitalizacji, przez inwestora – INDATA SA. Jednak w nieco ponad 2,5 miesiąca po zawarciu umowy o dofinansowanie, inwestor INDATA SA złożył wniosek o ogłoszenie upadłości (w dniu 16 marca 2018 r.). NCBR, informując o tym Fundusz, zażądał niezwłocznej informacji o bieżącej sytuacji finansowej inwestora, w tym w szczególności informacji, czy „Fundusz będzie w stanie wywiązać się z obowiązków określonych w umowie, w tym obowiązku spowodowania wniesienia przez inwestora wkładu inwestora”²⁴. Fundusz w dniu 29 marca 2018 r. poinformował NCBR o braku możliwości współpracy ze spółką INDATA SA przy realizacji umowy o dofinansowanie i o znalezieniu nowego inwestora, a w kolejnym piśmie z dnia 26 lipca 2018 r. wniósł o „rozpoczęcie działalności z nowym inwestorem – Movens Alfa sp. z o.o.” oraz [...]”^{*} wspólnikami tej spółki. Po przeprowadzeniu przez NCBR procedury sprawdzającej sytuację finansową proponowanych inwestorów²⁵ Fundusz w dniu 21 listopada 2018 r. złożył wniosek nr 1/2018 o zmianę inwestora. Po akceptacji NCBR zmiana została wprowadzona Kluczową Decyzją uchwaloną przez Komitet Inwestycyjny w dniu 26 marca 2019 r.²⁶. Nowymi inwestorami Funduszu zostali: Movens Alfa sp. z o.o. z zadeklarowanym wkładem własnym w kwocie [...] zł, [...] wspólników Movens Alfa sp. z o.o.²⁷ z deklaracją wkładu własnego w łącznej kwocie do [...] zł oraz dwaj członkowie Kluczowego Personelu Funduszu²⁸ – z deklarowanym wkładem własnym łącznie 300 tys. zł. Fundusz poinformował NCBR, że Movens Alfa sp. z o.o. jest nowo utworzoną spółką dedykowaną do współpracy z Funduszem, założoną przez partnerów biznesowych zrzeszonych w ramach funduszu VC Movens Capital²⁹. Na podstawie kolejnego wniosku Funduszu³⁰, NCBR wyraził zgodę na usunięcie z grona inwestorów [...] i dodanie jako inwestora Movens Venture Capital sp. z o.o. ASI S.K.A z deklarowanym wkładem [...] zł. Nowi inwestorzy zapewnili Funduszowi wkład własny do budżetu projektu w łącznej kwocie 10 794 tys. zł i do dnia 31 maja 2021 r. wpłacili do Funduszu łącznie 3 788,6 tys. zł, tj. 37,9% wkładu zaplanowanego.

(akta kontroli: 255, 442-443, 548, 1940-2313, 2625-2732, 4390, 4397-4398)

Zgodnie z umową o dofinansowanie, inwestycje w grantobiorców zamiast przez Fundusz mogły być dokonywane przez alternatywną spółkę inwestycyjną³¹. Fundusz dostosował swoją działalność dotyczącą dokonywania inwestycji do wymogów ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi³² w terminie sześciu miesięcy od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie, wyznaczonym w § 2 ust. 5 pkt 2 tej umowy: w dniu 7 maja 2018 r. 156 Capital sp. z o.o. oraz spółka Świercz Alfa Team sp. k.

²⁴ Pismo NCBR z dnia 21 marca 2018 r. znak: DKM-BEST.4211.72.2018.JP5.

^{*}) W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, w tym stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176, ze zm.) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1913, ze zm.) w interesie spółki 156 Capital sp. z o.o. lub innych przedsiębiorców bądź osób fizycznych, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [...].

²⁵ Jej czas trwania związany był z koniecznością „przygotowania przez NCBR łączonego zamówienia publicznego na usługę wywiadowni gospodarczej, niezbędnej do zbadania podmiotu w celu rozpoczęcia realizacji projektu” – wiadomość elektroniczna przesłana z NCBR do Funduszu z dnia 2 października 2018 r.

²⁶ Uchwała nr 16/26.03.2019 Komitetu Inwestycyjnego Funduszu 156 Capital z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie wyrażenia zgody na zmianę Inwestorów Funduszu (Kluczowa Decyzja).

²⁷ Tj. [...]. Tworzą oni Fundusz VC – Movens Capital, realizujący program PFR Ventures Starter.

²⁸ [...], [...].

²⁹ Partnerami Movens Capital są m.in. [...] i [...], członkowie zarządu Movens Venture Capital 1 sp. z o.o.

³⁰ Wniosek nr 2/2019 z dnia 14 listopada 2019 r. NCBR zaakceptował wniosek w dniu 12 grudnia 2019 r.

³¹ Dalej: ASI.

³² Dz. U. z 2021 r. poz. 605, ze zm. Dalej: ustawa o ASI.

zawiązały 156 Capital spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Alfa ASI spółka komandytowa³³, zarządzana przez Fundusz³⁴. Spółka ta miała działać jako ASI w rozumieniu przepisów ustawy o ASI. W dniu 9 maja 2018 r. spółka 156 Capital sp. z o.o. została zarejestrowana przez Komisję Nadzoru Finansowego w Rejestrze Zewnętrznie Zarządzających ASI pod pozycją nr 22 jako zewnętrznie zarządzająca spółką 156 Capital sp. z o.o. Alfa ASI spółka komandytowa³⁵. Do KNF zgodnie z wymogami ustawy złożono *Opis polityki inwestycyjnej Alternatywnej Spółki Inwestycyjnej 156 Capital sp. z o.o. Alfa ASI spółka komandytowa* oraz *Opis strategii inwestycyjnej*. Przedmiotem działalności ASI 156 Capital jako funduszu typu *venture capital*³⁶ było zbieranie aktywów od inwestorów, w celu ich lokowania w interesie tych inwestorów, zgodnie z przyjętą polityką inwestycyjną. Jako jej główne cele inwestycyjne określono finansowanie projektów związanych z prowadzeniem i wdrożeniem prac badawczo-rozwojowych, będących na etapie fazy *PoP* oraz *PoC*, posiadających polski pierwiastek i pochodzących ze środowisk jednostek naukowych, w tym w szczególności opartych na unikalnych rozwiązaniach z zakresu praw własności intelektualnej, oraz zapewnienie wzrostu wartości aktywów ASI.

W umowie zawartej przez 156 Capital sp. z o.o. z ASI 156 Capital w dniu 13 lipca 2018 r. Fundusz upoważnił ASI do dokonywania inwestycji w grantobiorców w sposób określony w umowie o dofinansowanie, a ASI 156 Capital zobowiązała się do dokonywania inwestycji wyłącznie zgodnie z zasadami określonymi w umowie.

(akta kontroli: str. 235-247, 2345-2379, 4376-4389)

Poszukiwania potencjalnych projektów B+R prowadzone były różnymi kanałami komunikacji, m.in. przez udział w konferencjach, eventach, spotkaniach, na których Fundusz przedstawiał swoją ofertę lub nawiązywał kontakty. W okresie 2020 – I kwartał 2021 r. Fundusz uczestniczył m.in. w trzech edycjach konferencji technologicznych *Wolves Summit*, pozyskując listę 556 startupów, którą poddano przeglądowi pod kątem przystawalności do strategii Funduszu. Ponadto Fundusz był partnerem merytorycznym *Polish Drones Investors Day* (w dniu 18 lutego 2021 r.). Podczas *One Community with Poland Business Harbour demo day* (w dniu 26 marca 2021 r.) zapoznano się z prezentacjami 20 startupów z Białorusi, planujących przenieść działalność do Polski. Ponadto, jak wyjaśnił Prezes Zarządu³⁷, Fundusz wykorzystywał narzędzie informatyczne, wyszukujące w Internecie wzmianki i artykuły o polskich startupach, wynalazkach, studentach, którzy wygrali konkursy programistyczne itp. Informacje te były weryfikowane przez pracowników Funduszu w celu kontaktu z wybranymi podmiotami. Jak wyjaśnił Prezes Zarządu³⁸, w obszarze zainteresowań Funduszu pozostawały te projekty, które dawały prawdopodobieństwo i szanse udanej komercjalizacji oraz potencjał stworzenia podmiotu przyciągającego zainteresowanie strategicznych (branżowych) inwestorów działających na rynku. Po wyszukaniu grantobiorcy Fundusz dokonywał

³³ W dniu 27 marca 2019 r., na skutek zmiany umowy, przyjęła ona nazwę 156 Capital spółka z ograniczoną odpowiedzialnością LT Alfa ASI & Movens spółka komandytowa. Dalej: ASI 156 Capital.

³⁴ Repertorium A nr 4400/2018 - umowa Spółki Komandytowej, zmieniona w dniu 27 marca 2019 r. – Repertorium A nr 801/2019, w dniu 2 sierpnia 2019 r. – Repertorium A nr 2006/2019, w dniu 18 grudnia 2019 r. – Repertorium A nr 12003/2019, w dniu 29 stycznia 2020 r. – Repertorium A nr 1279/2020, w dniu 5 listopada 2020 r. – Repertorium A nr 11915/2020. ASI została zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

³⁵ https://www.knf.gov.pl/podmioty/Podmioty_ryнку_kapitałowego/Fundusze_Inwestycyjne/Rejestr_Zarządzający_ch_ASI (dostęp w dniu 8 kwietnia 2021).

³⁶ Średnio- i długoterminowe inwestycje w przedsiębiorstwa niepubliczne znajdujące się we wczesnych fazach rozwoju, połączone ze wsparciem menedżerskim w zakresie optymalizacji procesów biznesowych, czy podniesienia jakości zarządzania, prowadzone przez wyspecjalizowane podmioty będące funduszami *venture capital*.

³⁷ Pismo Funduszu z dnia 26 kwietnia 2021 r.

³⁸ Tamże.

wstępnej oceny potencjalnego grantobiorcy podczas spotkań – omawiano m.in. projekt i jego branżę, kompetencje danego zespołu i szanse osiągnięcia sukcesu rynkowego, realność sprzedaży, doświadczenie i relacje w zespole oraz zdolności do przyciągnięcia fachowców z rynku do projektu.

(akta kontroli: str. 10-32, 256-290, 4417-4431, 4976-4983)

Fundusz w sprawozdaniu menedżerskim za drugie półrocze 2020 r. wskazał, że od początku realizacji projektu grantowego do końca 2020 r. poddał ocenie 952 projekty B+R. Liczba ta – jak wyjaśnił Wiceprezes Zarządu Tomasz Jastrzębski³⁹ – obejmowała tylko spółki lub zespoły, z którymi nawiązano bezpośredni kontakt. Spośród nich wsparcie uzyskało do końca grudnia 2020 r. 11 projektów B+R. Fundusz przedstawił w toku kontroli zestawienie 525 weryfikowanych potencjalnych projektów, wygenerowane na dzień 28 stycznia 2020 r. dla NCBR, zawierające datę wpływu, nazwę i temat projektu, pomysłodawcę lub podmiot zgłaszający oraz datę wpływu do Funduszu.

(akta kontroli: str. 494-503, 3019, 4432-4441, 4976-4977)

Po wstępnej weryfikacji Fundusz, korzystając z ekspertów będących członkami Zespołu oraz ekspertów zewnętrznych, dokonywał analizy danego projektu B+R: biznesowej, finansowej i naukowej, w celu uzyskania informacji, na jakim etapie znajduje się pozyskany projekt w fazach PoP lub PoC i jakie ma szanse na udaną komercjalizację. W celu oceny projektów B+R w 2019 r. Fundusz wprowadził *kartę projektu* – wewnętrzny dokument, stanowiący syntetyczne podsumowanie wiedzy na temat najbardziej zaawansowanych projektów, które miały być przedstawiane na posiedzeniach Komitetu Inwestycyjnego. Kartę przygotowano dla pierwszych pięciu projektów B+R, które trafiły pod obrady KI, następnie zmieniono ją w *memo inwestycyjne*. Mema inwestycyjne sporządzono dla kolejnych siedmiu projektów B+R skierowanych na posiedzenie KI. Od 2020 r. do projektów B+R składanych na KI Fundusz załączał raporty z badania technologicznego.

Fundusz dla projektów B+R rekomendowanych do wsparcia przeprowadzał badanie *due diligence* w zakresie: prawnym, finansowym, naukowym oraz prawnym w zakresie wartości intelektualnej IP. Część prawna i dotycząca praw autorskich i patentowych *due diligence* była zlecana zewnętrznym podmiotom (kancelariom prawnym). W fazie przedinwestycyjnej Fundusz opracowywał (we współpracy z pomysłodawcami) wstępny plan realizacji, obejmujący zakładany budżet i harmonogram zadań, określano wykonawców zadań i szacowano koszty ich zatrudnienia, wskazywano niezbędną platformę sprzętową i koszty administracyjne i sprzętowe. Fundusz analizował ryzyka wybranych do wsparcia projektów B+R, były one wykazywane w raportach z badań *due diligence*.

(akta kontroli: str. 10-32, 227-247, 569-570, 974-1043, 1574-1722, 1773-1795)

Opisy prezentowanych na posiedzeniach Komitetu Inwestycyjnego projektów B+R zawierały elementy wyszczególnione w załączniku do regulaminu Funduszu, przedstawiające m.in. opis projektu, założenia, cel, innowacyjność, własność intelektualną, potencjał w zakresie IP, potencjał rynkowy, potencjał wzrostu wartości, uwarunkowania formalne, kamienie milowe, kwoty inwestycji i zgodność ze strategią inwestycyjną. Na podstawie ich analizy oraz rozmowy z zespołami projektowymi zapraszonymi na posiedzenia, Komitet Inwestycyjny podejmował Decyzje Inwestycyjne w formie uchwał – do dnia 11 czerwca 2021 r. Komitet podjął 16 Decyzji Inwestycyjnych, dotyczących przyjęcia 15 projektów B+R⁴⁰. Następnie sporządzane były umowy o wsparcie i umowy inwestycyjne.

³⁹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 23 czerwca 2021 r.; znak: KST.411.002.02.2021.

⁴⁰ Dwie decyzje dotyczyły jednego projektu – Pinio.io.

Fundusz w okresie realizacji projektu (do dnia 11 czerwca 2021 r.) zawarł 12 umów inwestycyjnych i 12 umów o wsparcie⁴¹ z następującymi grantobiorcami: Pinio.io sp. z o.o.⁴² (wartość inwestycji – 210 tys. zł, wysokość wsparcia – 840 tys. zł), Husarnet sp. z o.o. (213,6 tys. zł i 854,4 tys. zł), Cybersecurity Studio sp. z o.o. (211,7 tys. zł i 846,9 tys. zł), Extreme Robotics Lab sp. z o.o. (212,8 tys. zł i 851,1 tys. zł), Biocam sp. z o.o. (214,0 tys. zł i 856,0 tys. zł), Advisero sp. z o.o. (214,0 tys. zł i 856,0 tys. zł), Talkie sp. z o.o. (220,0 tys. zł i 880,0 tys. zł), Sunroof Technology sp. z o.o. (220,0 tys. zł i 880,0 tys. zł), NH R&D sp. z o.o. – spółką córką niemieckiej spółki Nethansa GMBH (221,0 tys. zł i 884,2 tys. zł), Bisonte sp. z o.o. (220,0 tys. zł i 880,0 tys. zł), Globekeeper sp. z o.o. (220,0 tys. zł i 880,0 tys. zł) oraz Biały Obrus sp. z o.o. (220,0 tys. zł i 880,0 tys. zł).

Po podpisaniu umów inwestycyjnych Fundusz dokonywał wpłaty wkładu własnego oraz występował z wnioskiem do NCBR o refundację w celu wsparcia danego projektu. Według stanu na dzień 31 maja 2021 r. Fundusz wniósł wkład własny w 12 projektów B+R w łącznej kwocie 2 597,1 tys. zł i przekazał na te projekty wsparcie z programu BRIDGE Alfa ze środków NCBR w łącznej kwocie 10 388,6 tys. zł (razem – 12 985,7 tys. zł).

(akta kontroli: str. 248-250, 440-441, 617-649, 777-865, 874-963, 974-1043, 1072-1228, 1242-1293, 1320-1379, 1444-1511, 1516-1722, 1728-1795, 1850-1939, 4729-4730, 4890-4928)

Przed rozpoczęciem współfinansowania Fundusz prowadził analizy podmiotów pod względem dopuszczalnej wysokości pomocy publicznej, zamieszczając ich wyniki w opisie projektu B+R kierowanego do rozpatrzenia przez KI. Grantobiorca był zobowiązany do złożenia oświadczenia dotyczącego uzyskanej pomocy publicznej i pomocy *de minimis*. Fundusz nie kwestionował ich prawdziwości. Wymagane oświadczenia złożyło wszystkich 12 grantobiorców. Dwaj grantobiorcy Funduszu uzyskali pomoc publiczną z NCBR (Bisonte sp. z o.o. – w ramach POIR.01.01.01-00-0380/17, Globekeeper sp. z o.o. – w ramach POIR.01.01.01-00-1337/19).

Fundusz zainwestował środki w ramach programu BRIDGE Alfa w dwóch spośród 12 grantobiorców w koinwestycji z innymi funduszami typu Venture Capital. Były to projekty:

- *Mięsna paczka* – umowę inwestycyjną zawarto 26 marca 2021 r. m.in. razem z Funduszem CofounderZone sp. z o.o. Corporate Angel Fund ASI Spółka Komandytowo-Akcyjna, będącym beneficjentem POIR, działanie 3.1. *Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka, poddziałanie 3.1.2. Inwestycje grupowe aniołów biznesu w MŚP – Biznest* (program PFR Ventures: *Biznest*⁴³);
- *Talkie.ai* – umowę inwestycyjną zawarto 21 lipca 2020 r. razem z Movens Capital 1 sp. z o.o. ASI SKA, będącym beneficjentem POIR, działanie 3.1. *Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka, poddziałanie 3.1.2 Inwestycje w innowacyjne startupy – Starter*).

(akta kontroli: 4609-4621, 4987)

⁴¹ W dniu 31 maja 2021 r. KI Funduszu omówił kolejne trzy projekty uchwał ws. podjęcia decyzji inwestycyjnych, które zostały skierowane do głosowania w trybie pisemnym (obiegowym).

⁴² Pierwsza umowa o wsparcie została zawarta przez Fundusz w dniu 30 lipca 2019 r.

⁴³ PFR Biznest – program PFR Ventures sp. z o.o., którego celem było rozbudzenie działalności aniołów biznesu w Polsce i zachęcenie ich do inwestowania w młode, innowacyjne spółki. ASI 156 Capital została jednym z wielu inwestorów projektu Mięsna Paczka.

We wniosku o dofinansowanie projektu, w tzw. *Pipeline* Funduszu, wskazano sześć rekomendowanych projektów, z którymi Wnioskodawca miał zawarte tzw. *Term Sheet*⁴⁴, i planował ich wsparcie po przedstawieniu na Komitecie Inwestycyjnym Funduszu. Dodatkowo, wskazano projekty technologiczne, które członkowie Kluczowego Personelu wraz z Politechniką Warszawską chcieli rozwijać dzięki programowi BRIDGE Alfa⁴⁵. Pomimo podpisanych listów intencyjnych *Term Sheet* i zadeklarowania przez 156 Capital sp. z o.o. chęci inwestowania w ww. projekty, żaden z nich nie został przedstawiony na posiedzeniach Komitetu Inwestycyjnego i nie uzyskał wsparcia inwestycyjnego od Funduszu.

Prezes Zarządu wyjaśnił⁴⁶ m.in., że opisane we wniosku projekty były przez Fundusz wybierane w czasie, gdy fundusze BRIDGE Alfa mogły inwestować w grantobiorców 3 mln zł (2017 r.). Obniżenie limitu inwestycji do 200 tys. euro miało istotny wpływ na cały rynek Ventures Capital i spowodowało odejście wielu projektów do funduszy PFR Starter, gdzie utrzymano *ticket inwestycyjny* w wysokości 3 mln zł, co – zdaniem Prezesa Zarządu – postawiło fundusze BRIDGE Alfa w nierównej sytuacji. W przypadku projektów zespołów z Politechniki Warszawskiej negatywną rolę odegrał czas od złożenia wniosku do faktycznego rozpoczęcia realizacji projektu *156 Capital Alfa* – zespoły, które miały realizować zgłoszone projekty B+R rozproszyły się lub podjęły inne działania.

(akta kontroli: str. 1974-2169, 4417-4431, 4987)

We wniosku o dofinansowanie Fundusz jako wiodącą Krajową Inteligentną Specjalizację⁴⁷ w projekcie *156 Capital Alfa* wskazał KIS 7 (obecnie KIS 4) – *Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii*⁴⁸. W uzasadnieniu wskazano, że „wybór KIS nr 7 jest najbardziej powiązany z doświadczeniem Personelu Kluczowego w zakresie inwestycyjnym z ostatnich lat”. Jednocześnie w *Koncepcji funkcjonowania Funduszu 156 Capital Alfa* wskazano szerszy obszar działania, tzw. *Industry 4.0.* (Przemysł 4.0.), w tym: *Electromobility*, systemy magazynowania energii, poprawianie efektywności energetycznej, systemy predykcji awarii maszyn industrialnych, *smart cities*, *smart grid* (inteligentna sieć), autonomiczne pojazdy i drony, *internet of things*, robotyka oraz bezpieczeństwo informatyczne dla infrastruktury industrialnej i strategicznej.

Na 12 wybranych przez Fundusz do wsparcia projektów B+R⁴⁹ w wiodący KIS 7 (po zmianach KIS 4) wpisywały się trzy projekty B+R, z tego ściśle jeden projekt *SunRoof* (*energia odnawialna, fotowoltaika*) oraz *Husarnet* (*internet of things, VPN, robotyka*) i *Extreme Robotics Lab.* (oprogramowanie *robotics proces automation*), zaś dwa kolejne projekty B+R (*Pinio* i *Cyberstudio*) kwalifikowane były przez Fundusz jako realizujące łącznie KIS 7 i 10. Pozostałe projekty B+R wpisały się we wskazany w strategii inwestycyjnej szeroko pojęty obszar *Industry 4.0.* i KIS 10 – *Inteligentne sieci i technologie informacyjno-komunikacyjne oraz geoinformacyjne* (*BioCam, Advisero, Talkie, Nethansa, Globekeeper* – KIS 10) oraz w KIS 11 – *Elektronika drukowana, organiczna i elastyczna* (projekty B+R *Bisonte* i *Mięsna Paczka*).

⁴⁴ [...].

⁴⁵ Sposób i urządzenie do identyfikacji odbiorników energii elektrycznej na podstawie widma impedancji lub admitancji; interfejs sieci komunikacyjnej HART; system zasilania samochodów elektrycznych; sieć trakcyjna szynowa dwubiegunowa; hybrydowy układ wytwarzania energii elektrycznej.

⁴⁶ Pismo Funduszu z dnia 20 maja 2021 r.

⁴⁷ Dalej także: KIS.

⁴⁸ W latach 2019-2020 obowiązywały kolejno wersje 5 i 6 Krajowych Inteligentnych Specjalizacji, co powodowało zmianę numeracji KIS.

⁴⁹ Wg stanu na dzień 30 kwietnia 2021 r.

Fundusz dwukrotnie wnioskował do NCBR o poszerzenie możliwości działania o kolejne dziedziny Krajowych Inteligentnych Specjalizacji, tj. w dniu 2 sierpnia 2019 r. o KIS 10 oraz 12 – *Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych* i w dniu 23 stycznia 2020 r. o KIS 10, KIS 12 oraz KIS 13 – *Inteligentne technologie kreatywne*. W efekcie Fundusz uzyskał wstępną zgodę⁵⁰ na: zamianę KIS 7 na KIS 4 (aktualizacja) oraz na rozszerzenie zakresu inwestycji o KIS 12. Jak poinformował Fundusz opiekun projektu⁵¹, zespół ekspertów NCBR uznał, że „ponieważ nie ma możliwości w trakcie trwania projektu znaczącego rozszerzenia strategii inwestycyjnej Funduszu o nowe specjalizacje w stosunku do wniosku pierwotnego i stosowania strategii oportunistycznej, nie jest zasadne rozszerzenie obszaru tematycznego o KIS 10 i KIS 13”.

Prezes Zarządu wyjaśnił⁵², że wszystkie inwestycje są zgodne z koncepcją funkcjonowania Funduszu, w tym w szczególności ze strategią inwestycyjną oraz umową o dofinansowanie i regulaminem, a Decyzje Inwestycyjne zostały podjęte przez Komitet Inwestycyjny przy udziale przedstawiciela NCBR, który w żadnym z ww. przypadków nie zgłosił sprzeciwu. Wskazał również, że na etapie składania wniosku NCBR informował wnioskodawcę, że musi wskazać główną KIS, ale będzie mógł również inwestować w projekty B+R poza główną zadeklarowaną we wniosku. Ponadto Fundusz przedłożył sporządzoną przez kancelarię prawną opinię, z której wynikało, że inwestowanie przez Fundusz w projekty wpisujące się w inne niż wiodąca Krajowe Inteligentne Specjalizacje jest dopuszczalne, z uwagi na zgodność ze strategią inwestycyjną i mandatem inwestycyjnym, stwierdzoną przez Komitet Inwestycyjny w formie podejmowanych Decyzji Inwestycyjnych.

(akta kontroli: str. 1974-2169, 2520-2601, 2975-3034, 4427-4429, 4622-4623, 4636-4669, 4692-4696, 4756-4759, 4772-4786, 4878-4889)

NIK zwraca uwagę, że pomimo braku zgody NCBR na rozszerzenie przez Fundusz strategii inwestycyjnej o obszar KIS 10 i braku w tej strategii obszaru KIS 11, Fundusz udzielił wsparcia siedmiu projektom B+R wykraczającym poza główny obszar KIS 7 (obecnie KIS 4): pięciu projektom B+R z obszaru KIS 10 (*Biocam* – kapsułka do badań endoskopowych), *Advisero (AI Data Contact Center, chatbots)*, *Talkie.ai* (bot głosowy, *speech-to-speech, text-to-speech*), *Nethansa* (Clipperon – narzędzie do badania *e-commerce*, dedykowane do badania ruchu sprzedażowego na platformie Amazon), *Globekeeper* (szyfrowanie danych) oraz dwóm z obszaru KIS 11 (*Bisonte* – drony podwodne, *Mięsna Paczka* – opakowania do wysyłki mięsa i dostawy). Zdaniem NIK, rozszerzanie i tak szerokiego obszaru inwestycyjnego *Industry 4.0.* oddala projekt *156 Capital Alfa* od pierwotnej koncepcji zaprezentowanej we wniosku o dofinansowanie, bazującej na potencjale intelektualnym i doświadczeniach zawodowych Kluczowego Personelu i zespołu projektu, uzasadniającego działania inwestycyjne głównie w obszarze KIS 7, albowiem jak wskazano: „Wybór KIS nr 7 jest najbardziej również powiązany z doświadczeniem Personelu Kluczowego w zakresie inwestycyjnym z ostatnich lat”. NIK zauważa przy tym również, że we wniosku o dofinansowanie projektu grantowego w pkt 2. *Klasyfikacja projektu* – pod wybraną główną dziedziną Krajowych Inteligentnych Specjalizacji (KIS 7) było miejsce na ewentualne dopisanie dodatkowych KIS w polu *Uzasadnienie wyboru KIS*, co nie zostało jednak uczynione przez wnioskodawcę.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁵⁰ Wiadomość przesłana pocztą elektroniczną od opiekuna projektu z ramienia NCBR z dnia 12 lutego 2020 r.

⁵¹ Tamże.

⁵² Pismo Funduszu z dnia 22 czerwca 2021 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Spółka 156 Capital sp. z o.o. prowadziła aktywne poszukiwania projektów B+R, weryfikowała potencjał projektów B+R w zakresie technologicznym i prawnym, a także wdrażała Decyzje Inwestycyjne i Kluczowe Decyzje Komitetu Inwestycyjnego zgodnie z ich treścią. Stosowana praktyka wyboru projektów B+R służyła wyborowi projektów z obszaru *Industry 4.0.*, wpisujących się w strategię inwestycyjną i mandat inwestycyjny Funduszu.

Jednocześnie jednak Fundusz nie respektował stanowisk NCBR dotyczących poszerzenia zakresu strategii inwestycyjnej w ramach realizowanej umowy o dofinansowanie projektu, udzielając wsparcia siedmiu projektom B+R wykraczającym poza główny obszar Krajowych Inteligentnych Specjalizacji KIS 7, w tym pięciu projektom B+R z obszaru KIS 10 oraz dwóm z obszaru KIS 11, tj. KIS niewskazanych we wniosku o dofinansowanie projektu *156 Capital Alfa*.

Rozpoczęcie realizacji projektu *156 Capital Alfa* nastąpiło z 15-miesięcznym opóźnieniem. Wpływ na tę sytuację miały m.in.: utrata inwestora prywatnego zadeklarowanego pierwotnie we wniosku o dofinansowanie, poszukiwanie i przedstawienie nowych inwestorów do akceptacji Komitetu Inwestycyjnego (który zebrał się w dniu 26 marca 2019 r.), czas trwania procedury sprawdzania wiarygodności finansowej i zatwierdzania przez NCBR nowych inwestorów Funduszu oraz wejście w życie *rozporządzenia Omnibus* i konieczność dostosowania do jego wymogów wskaźników produktu, tj. zwiększenia liczby przedsiębiorstw planowanych do wsparcia z 22 do 39, wynikającego ze zmniejszenia kwoty wsparcia do 200 tys. euro na grantobiorcę.

OBSZAR

2. Realizacja i rozliczanie umowy o dofinansowanie projektu. Realizacja i rozliczenie umów inwestycyjnych i umów o powierzenie grantu oraz kontrola i nadzór nad działaniami grantobiorców. Efekty udzielonego wsparcia oraz zabezpieczenie praw i interesów spółki pełniącej rolę Funduszu BRIDGE Alfa i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w tym w zakresie własności intelektualnej wytworzonej przez grantobiorców

Opis stanu faktycznego

Fundusz w celu wykonywania postanowień umowy o dofinansowanie, zgodnie z regulaminem⁵³ powołał Komitet Inwestycyjny⁵⁴, który odbył pierwsze posiedzenie w dniu 26 marca 2019 r. W skład KI wchodziło czterech członków: trzech wskazanych przez Fundusz⁵⁵ i przedstawiciel NCBR⁵⁶. KI podejmował Decyzje Inwestycyjne⁵⁷ i Kluczowe Decyzje⁵⁸ w formie uchwał. DI dotyczyły wyrażania zgody na realizację przez Fundusz projektu B+R oraz wskazywały kwotę przewidzianą do wypłaty grantobiorcy z podziałem na wsparcie ze środków Programu BRIDGE Alfa i wkład inwestorów. KD dotyczyły m.in.: przyjęcia *Polityki unikania konfliktu*

⁵³ Wprowadzony umową o dofinansowanie, zmieniony aneksami: nr 1/2019 z dnia 3 września 2019 r., nr 2/2019 z dnia 7 października 2019 r.

⁵⁴ Organ opiniodawczo-doradczy, decyzyjny oraz nadzorujący wykonywanie umowy o dofinansowanie po stronie Funduszu, o kompetencjach i cechach opisanych w regulaminie.

⁵⁵ Zawiadomienie Funduszu z dnia 19 marca 2019 r., złożone w trybie § 6 ust. 4 i 6 regulaminu.

⁵⁶ Zawiadomienie NCBR z dnia 11 lutego 2019 r., złożone w trybie § 6 ust. 4 regulaminu.

⁵⁷ Uchwała KI określająca opis projektu B+R w fazie PoC, jego warunki finansowania i terminy realizacji. Szczegółowe elementy, które powinna zawierać Decyzja Inwestycyjna zostały określone w regulaminie; dalej: DI.

⁵⁸ Uchwała KI niebędąca Decyzją Inwestycyjną, dalej: KD.

interesów, ustalenia Kamieni Milowych Funduszu, wyrażania zgody na zaciągnięcie zobowiązania finansowego, którego łączna wartość świadczeń Funduszu na rzecz danego podmiotu wyniesie więcej niż 50 tys. zł w danym roku obrotowym, przystąpienia Funduszu w charakterze wspólnika, wynagrodzeń i form zatrudnienia członków Kluczowego Personelu oraz Zespołu Zarządzającego. W przypadku głosowania nad DI każdy członek KI miał jeden głos, natomiast przedstawiciel NCBR zgłaszał brak sprzeciwu lub sprzeciw. Brak sprzeciwu przedstawiciela NCBR był konieczny do podjęcia DI. W przypadku głosowania KD każdy członek KI miał jeden głos, przy czym głos „za” przedstawiciela NCBR był konieczny do jej podjęcia.

W okresie objętym kontrolą KI odbył jedenaście posiedzeń, w tym cztery w trybie stacjonarnym i siedem za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Podjęto 40 uchwał, w tym 16 stanowiły DI, a 24 KD. Wszystkie uchwały dotyczące podjęcia DI, zgodnie z ustaleniami KI, były głosowane w trybie pisemnym (obiegowym). Spośród podjętych uchwał, 37 nie zawierało daty podjęcia, dzięki której możliwe byłoby określenie jej wejścia do obrotu prawnego. Uchwały zawierały natomiast zapis, że wchodzi w życie z dniem podjęcia. Prezes Zarządu wyjaśnił⁵⁹, że za datę podjęcia uchwały przyjmowano datę oddania głosu (za pośrednictwem poczty elektronicznej) przez przedstawiciela NCBR, który w głosowaniach oddawał swój głos jako ostatni. W trakcie kontroli KI podjął trzy uchwały – Decyzje Inwestycyjne – w trybie obiegowym⁶⁰. Projekty uchwał podpisane przez poszczególnych członków KI podczas głosowania zostały opatrzone datą.

(akta kontroli: str. 531-1939, 4614, 4695, 4837-4838, 4840-4875)

Podczas pierwszego posiedzenia Komitetu Inwestycyjnego w dniu 26 marca 2019 r. Kluczowymi Decyzjami zostały ustalone formy zatrudnienia (umowy zlecenia) oraz wynagrodzenia dwóch członków Kluczowego Personelu i pięciu członków Zespołu Funduszu (umowy zlecenia, umowy o świadczenie usług, dwie umowy o pracę). Skład personalny Funduszu nie uległ zmianie w stosunku do deklarowanego we wniosku. W porządku obrad drugiego posiedzenia KI w dniu 25 kwietnia 2019 r. znalazły się dwa projekty KD w przedmiocie zmiany wynagrodzenia dla członków Kluczowego Personelu. KI odstąpił od głosowania nad tymi projektami. Projekty uchwał zostały ponownie zgłoszone pod obrady trzeciego posiedzenia KI w dniu 21 sierpnia 2019 r. KI zdecydował o przesunięciu głosowania nad uchwałami w sprawie zwiększenia wynagrodzenia z kwoty z 16,5 tys. zł brutto do kwoty 28 tys. zł netto miesięcznie⁶¹ członkom Kluczowego Personelu do czasu zrealizowania przez Fundusz czterech decyzji inwestycyjnych. Do zakończenia kontroli⁶² projekty powyższych uchwał nie były ponownie przedkładane do głosowania przez KI.

(akta kontroli: str. 531-607, 684-685)

Spośród 19 projektów B+R rozpatrzonych przez Komitet Inwestycyjny, cztery z nich⁶³, które trafiły pod obrady KI i zostały przekazane do głosowania w trybie pisemnym, ostatecznie nie były poddane pod głosowanie. W przypadku pierwszego projektu B+R Fundusz odstąpił od jego procedowania z uwagi na wycofanie się partnera od komercjalizacji, co zmniejszyło szanse na powodzenie projektu. Przyczyną rezygnacji Funduszu z drugiego projektu B+R była trwająca sytuacja

⁵⁹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 2 czerwca 2021 r., pismo Funduszu z dnia 7 czerwca 2021 r.,

⁶⁰ Uchwały nr 3/2021, 4/2021, 5/2021 podjęte przez KI w dniu 9 czerwca 2021 r. w przedmiocie przyjęcia projektów: SmartHotel, [...], Fyrtel – Decyzje Inwestycyjne.

⁶¹ Proponowana kwota 28 tys. zł miesięcznie miała obejmować okres 15 miesięcy od dnia udzielenia zgody przez Komitet Inwestycyjny, a po ich upływie kwota wynagrodzenia miała wynieść 20 tys. zł netto miesięcznie (protokoły posiedzeń KI nr 2/KI/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r. oraz nr 3/KI/2019 z dnia 21 sierpnia 2019 r.).

⁶² Do dnia 30 czerwca 2021 r.

⁶³ [...].

pandemiczna, która nie dawała szans na komercjalizację rozwiązania, dedykowanego hotelom i pracownikom biurowców. Z trzeciego projektu B+R Fundusz wycofał się ze względu na odejście kluczowych osób z zespołu projektowego. W przypadku czwartego projektu B+R wycofała się sama wnioskująca o wsparcie spółka, która wybrała wsparcie funduszu zagranicznego. Na analizy dotyczące projektów B+R, które pomimo przedstawienia na posiedzeniu KI nie weszły do portfela inwestycyjnego Fundusz wydatkował z budżetu operacyjnego 52,7 tys. zł brutto.

(akta kontroli: str. 23-25, 291-438)

W umowie o dofinansowanie określono budżet projektu na poszczególne lata realizacji, w podziale na budżet operacyjny i budżet inwestycyjny. Koszt realizacji projektu w ramach budżetu operacyjnego⁶⁴ mógł wynieść nie więcej niż 8 333,3 tys. zł, a w ramach budżetu inwestycyjnego⁶⁵ – 41 666,7 tys. zł (łącznie 50 000,0 tys. zł). Maksymalne dofinansowanie na koszty kwalifikowalne ponoszone przez Fundusz w ramach budżetu operacyjnego zostało określone na kwotę 6 666,7 tys. zł, a na koszty kwalifikowalne w ramach budżetu inwestycyjnego – na kwotę 33 333,3 tys. zł. Wysokość dofinansowania przekazanego przez NCBR nie mogła być wyższa niż 80% wartości wydatków kwalifikowalnych projektu. Pozostałe 20% wydatków kwalifikowalnych miało pochodzić z wkładów własnych inwestorów prywatnych. Jednocześnie nie mniej niż 20% środków pieniężnych z budżetu operacyjnego miało być wydatkowane na sfinansowanie prac badawczo-rozwojowych, umożliwiających weryfikację projektów B+R znajdujących się w fazie *Proof of Principle*.

(akta kontroli: str. 1940-2225)

Kamienie Milowe projektu zostały określone przez KI na pierwszym posiedzeniu, w drodze podjęcia Kluczowej Decyzji⁶⁶. Dla Funduszu wyznaczono referencyjną, minimalną liczbę inwestycji do zrealizowania w danym roku: osiem – w 2019 r., siedem – w 2020 r. oraz po 11 w 2021 r. i 2022 r., tj. łącznie 37 inwestycji w trakcie realizacji projektu. W 2019 r. Fundusz zrealizował dwie inwestycje, w 2020 r. – dziewięć, w 2021 r. (do dnia 31 maja 2021 r.) – jedną (łącznie Fundusz zrealizował 12 inwestycji w projekty B+R).

Na podstawie pkt 8 aneksu nr 1/2019 z dnia 3 września 2019 r. do umowy o dofinansowanie⁶⁷ Fundusz był zobowiązany do wydatkowania minimum 20% budżetu inwestycyjnego w pierwszych 24 miesiącach oraz 40% budżetu inwestycyjnego w ciągu 36 miesięcy od daty rozpoczęcia projektu (§ 5 ust. 12 umowy o dofinansowanie).

W okresie pierwszych 24 miesięcy realizacji projektu Fundusz zrealizował jedną inwestycję (zawarto umowę z jednym grantobiorcą) i wypłacił środki z budżetu inwestycyjnego w wysokości 1 000 tys. zł (tj. zrealizował 2,4% budżetu inwestycyjnego zamiast 20% wymaganych na mocy § 5 ust. 12 aneksowanej umowy o dofinansowanie) oraz podpisał umowę inwestycyjną i umowę o wsparcie

⁶⁴ Budżet operacyjny to środki pieniężne przeznaczone na ponoszenie kosztów pośrednich projektu, obejmujące wsparcie dla Funduszu oraz wkład inwestorów, związane z wyszukiwaniem projektów B+R oraz ich rynkową weryfikacją, w tym obejmującą sfinansowanie prac badawczo-rozwojowych w fazie *Proof of Principle* (dalej: PoP).

⁶⁵ Budżet inwestycyjny składał się ze środków pieniężnych przeznaczonych na ponoszenie kosztów bezpośrednich projektu i obejmował wsparcie pochodzące ze środków publicznych przekazanych przez NCBR Funduszowi oraz wkład inwestorów na dokapitalizowanie grantobiorców w celu celem realizacji projektów B+R w fazie *Proof of Concept*.

⁶⁶ Uchwała nr 1/26.03.2019 Komitetu Inwestycyjnego Funduszu 156 Capital sp. z o.o. z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie ustalenia Kamieni Milowych Funduszu.

⁶⁷ § 5 ust. 12 umowy o dofinansowanie w brzmieniu nadanym aneksem nr 1/2019 z dnia 3 września 2019 r.

z drugim grantobiorcą⁶⁸, co pozwoliło na realizację budżetu inwestycyjnego w łącznej wysokości 2 068,0 tys. zł (i stanowiło 5,0% zaawansowania realizacji projektu). Do końca 2020 r. (po 36 miesiącach realizacji projektu) wykonano budżet inwestycyjny na kwotę 11 885,7 tys. zł (28% zamiast 40% budżetu inwestycyjnego). Do dnia 31 maja 2021 r. (po 41 miesiącach od daty rozpoczęcia projektu) Fundusz wydatkował na inwestycje 12 985,7 tys. zł, tj. 31,2% budżetu inwestycyjnego.

(akta kontroli: str. 548, 1061-1064, 1940-2282, 2313-2341, 2975-3034, 5019)

Fundusz posiadał *Politykę unikania konfliktu interesów*, przyjętą Kluczową Decyzją uchwaloną podczas pierwszego posiedzenia KI w marcu 2019 r.⁶⁹. W przypadku wystąpienia konfliktu interesów członek Komitetu Inwestycyjnego, którego dotyczył konflikt, miał informować o jego zaistnieniu, powstrzymać się od udziału w dyskusji i głosowaniu nad daną uchwałą, co było odnotowywane w protokole z posiedzenia KI. Podczas podejmowania Kluczowych Decyzji przez KI, m.in. określających warunki wynagradzania i formy prawnej współpracy z członkami Kluczowego Personelu⁷⁰, ustalenia Kamieni Milowych Funduszu⁷¹, czy kluczowej decyzji w zakresie podjęcia zobowiązania wyższego niż 50 tys. zł dotyczącego zawarcia umowy podnajmu biura w Warszawie wystąpiły sytuacje mające znamiona konfliktu interesów, podczas których skorzystano z przyjętych mechanizmów, poprzez wyłączenie się z głosowania osób, których konflikt mógłby dotyczyć⁷².

Komitet Inwestycyjny Funduszu podjął w dniu 21 sierpnia 2019 r. Kluczową Decyzję nr 3/21.08.2019, dotyczącą wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez Fundusz zobowiązania finansowego na rzecz Movens Capital SA z siedzibą w Warszawie z tytułu umowy podnajmu powierzchni biurowej (30 m²) w lokalu położonym w Warszawie przy pl. Piłsudskiego 2⁷³. Czynsz z tytułu podnajmu określono na 9 tys. zł netto miesięcznie (108 tys. zł netto w danym roku obrotowym). Uchwała w sprawie podjęcia Kluczowej Decyzji została podjęta przez trzech spośród czterech obecnych na posiedzeniu członków Komitetu. Członek KI [...], będący równocześnie jednym z inwestorów Funduszu, członkiem Zarządu 156 Capital sp. z o.o. oraz członkiem zarządu Movens Venture Capital sp. z o.o. (która była jedynym wspólnikiem Movens Venture Capital sp. z o.o. ASI spółka komandytowo-akcyjna będącej investorem Funduszu) – wstrzymał się od udziału w głosowaniu, zgodnie z procedurą zapobiegania konfliktowi interesów. Następnie w dniu 23 sierpnia 2019 r. zawarł on w imieniu Funduszu umowę najmu biura ze spółką Movens Capital SA.

Prezes Funduszu wyjaśnił⁷⁴, że *nie był to konflikt interesów, NCBR zaakceptowało umowę najmu – wcześniej Komitet Inwestycyjny podjął uchwałę w sprawie Kluczowej Decyzji ws. umowy najmu.*

⁶⁸ Umowy zostały zawarte w dniu 6 grudnia 2019 r. Datą realizacji budżetu inwestycyjnego w rozumieniu Funduszu jest data złożenia wniosku o płatność, czyli spełnienia warunków niezbędnych do przekazania przez NCBR wsparcia (tj. podpisania umowy inwestycyjnej i umowy o wsparcie oraz dokonanie przez Fundusz inwestycji).

⁶⁹ Uchwała nr 2/26.03.2019 Komitetu Inwestycyjnego Funduszu 156 Capital z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie przyjęcia Polityki Unikania Konfliktu Interesów.

⁷⁰ Uchwała nr 3/26.03.2019 KI Funduszu 156 Capital z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie przyjęcia warunków wynagradzania i formy prawnej współpracy z [...] – członkiem Kluczowego Personelu; uchwała nr 3/26.03.2019 KI Funduszu 156 Capital z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie przyjęcia warunków wynagradzania i formy prawnej współpracy z [...] – członkiem Kluczowego Personelu.

⁷¹ Uchwała nNr 1/26.03.2019 Komitetu Inwestycyjnego Funduszu 156 Capital z dnia 26 marca 2019 r. w przedmiocie ustalenia Kamieni Milowych Funduszu.

⁷² Uchwała nr 3/21.08.2019 Komitetu Inwestycyjnego Funduszu 156 Capital z dnia 21 sierpnia 2019 r. w przedmiocie wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez Fundusz zobowiązania finansowego na rzecz Movens Capital SA z siedzibą w Warszawie z tytułu umowy podnajmu (Kluczowa Decyzja).

⁷³ W biurcu Metropolitan.

⁷⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 2 czerwca 2021 r.

Ponadto w umowach o wsparcie, zawieranych przez Fundusz z grantobiorcami zawarte było postanowienie odwołujące się do *Zasad unikania konfliktu interesów*, wynikających z nich praw i obowiązków stron umowy, opisanych w załączniku stanowiącym integralną część umowy o wsparcie.

(akta kontroli str. 531-534, 549-550, 568, 686-698, 4281-4288, 4692-4696)

Inwestowanie w projekty B+R odbywało się w dwóch fazach. W pierwszej zawierano umowy inwestycyjne⁷⁵ określające m.in. warunki finansowania projektu, zasady obejmowania przez Fundusz udziałów w spółce portfelowej poprzez zainwestowanie środków finansowych wniesionych przez inwestorów jako wkład własny do budżetu inwestycyjnego Funduszu, zabezpieczenie praw własności intelektualnej w projektach oraz mechanizmy wyjścia przez Fundusz z inwestycji. Równolegle zawierana była umowa o wsparcie⁷⁶ pomiędzy grantobiorcą, Funduszem oraz NCBR, w imieniu którego działał Fundusz na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez NCBR. UoW zawierała m.in. obowiązki grantobiorcy, w związku z otrzymaniem środków publicznych. Po dokonaniu inwestycji poprzez przekazanie środków z wkładu własnego Fundusz wnioskował do NCBR o wypłatę grantu.

Łączna kwota udzielonego przez Fundusz grantobiorcom wsparcia według stanu na dzień 31 maja 2021 r. wyniosła 12 985,7 tys. zł, w tym dofinansowanie z NCBR – 10 388,6 tys. zł, a wysokość inwestycji Funduszu ze środków wniesionych przez inwestorów – 2 597,1 tys. zł.

Szczegółowym badaniem objęto cztery projekty B+R⁷⁷. Zostały one wyłonione przez Fundusz w wyniku udziału ich przedstawicieli w konferencjach lub poprzez sieć kontaktów Funduszu, jak również jako samodzielne zgłoszenie pomysłodawcy szukającego dofinansowania. Fundusz odbywał spotkania z pomysłodawcami, dokonywał wewnętrznej oceny projektów B+R, sporządzał dokumenty stanowiące syntetyczne podsumowanie zgromadzonej wiedzy na ich temat. Dla projektu pn. *Pinio.io* została sporządzona tzw. *karta projektu*, dla pozostałych badanych projektów tzw. *memo inwestycyjne*. Do każdego projektu uchwały przedkładanego na posiedzenia KI, Fundusz załączał opis danego projektu oraz zasady monitorowania i rozliczania wydatków ze wsparcia oraz inwestycji. Opis projektu B+R zawierał m.in. cel projektu, harmonogram i budżet projektu, analizę rynku/popytu, w tym analizę otoczenia konkurencyjnego, analizę ryzyk wybranego projektu, opis praw własności intelektualnej, określenie kamieni milowych, czy strategię komercjalizacji. W ramach analizy *due diligence* zostały wykonane badania prawne wraz z kwestią praw własności intelektualnej, a dla dwóch projektów B+R – raport z badania finansowego oraz raport z badania technologicznego. Wobec jednego z badanych projektów B+R (*Nethansa*), który miał być realizowany przez zarejestrowany w Polsce oddział niemieckiej spółki *Nethansa GMBH*, NCBR zakwestionował spełnianie kryterium tzw. polskiego pierwiastka, wymaganego umową o dofinansowanie. W tej sytuacji *Nethansa GMBH* zarejestrowała w Polsce spółkę *NH R&D sp. z o.o.*, z siedzibą w Sopocie, która miała realizować pierwotny projekt. KI Funduszu podjął DI wyrażającą zgodę na realizację projektu grantowego. Dla tego projektu, zgodnie z ustaleniami z NCBR, Fundusz nie załączył badania *due diligence* (projekt miał być realizowany przez nowo powstałą spółkę). W każdym z objętych badaniem szczegółowym projektów B+R, KI podjął DI w przedmiocie wyrażenia zgody na realizację przez Fundusz projektu B+R.

---

⁷⁵ Dalej: UI.

⁷⁶ Dalej: UoW.

⁷⁷ *Pinio*, *BioCam*, *Nethansa*, *Mięsna Paczka*.

Fundusz zawierał z grantobiorcami UI i UoW w tym samym dniu. Zgodnie z ich warunkami Fundusz przekazywał środki zarówno na inwestycje⁷⁸, jak i środki na wsparcie⁷⁹ w formie jednorazowych transz. W pierwszej kolejności – na podstawie UI – przekazywane były środki z wkładu inwestorów Funduszu na daną inwestycję. Następnie Fundusz składał do NCBR wnioski o płatność i po uzyskaniu dofinansowania – na podstawie UoW przekazywał grantobiorcy środki na wsparcie. Do każdego z badanych projektów Fundusz wniósł wkład inwestorów zgodnie z DI. Zgodnie z UoW środki na wsparcie miały być przekazywane grantobiorcy w terminie do 31 dni od daty dokonania części lub całości inwestycji w kwocie stanowiącej minimum 20% wielkości transzy (tj. przelewu wkładu własnego Funduszu).

Dla spółki NH R&D sp. z o.o. Fundusz przekazał środki wsparcia z zachowaniem terminu wynikającego z UoW, w przypadku pozostałych spółek portfelowych – w terminach późniejszych, aniżeli wynikało to z UoW.

W przypadku Pinio.io sp. z o.o. Fundusz wniósł wkład własny w wysokości 200 tys. zł i przekazał go Grantobiorcy w dniu 7 sierpnia 2019 r. W harmonogramie wypłat załączonym do UoW z dnia 30 lipca 2019 r. określono termin przekazania grantu do 31 dni od daty wniesienia wkładu własnego. Kwota wsparcia z NCBR w wysokości 800 tys. zł została przez Fundusz przekazana Pinio.io sp. z o.o. w dniu 13 listopada 2019 r. Tym samym przekazanie grantobiorcy kwoty wsparcia przez Fundusz nastąpiło z 67-dniowym przekroczeniem terminu określonego w umowie o wsparcie.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu⁸⁰, wynikało to z zaistniałego opóźnienia „na etapie zatwierdzania wniosku o płatność przez NCBR oraz przekazania środków z NCBR”. Wniosek o płatność Fundusz złożył w dniu 9 sierpnia 2019 r., tj. w terminie 9 dni od zawarcia umowy o wsparcie z grantobiorcą i dwóch dni od przekazania wkładu inwestycyjnego. Z wyjaśnień wynika, że w dniu 27 sierpnia 2019 r. Fundusz otrzymał pismo z NCBR w sprawie uzupełnienia wniosku o płatność i uzupełnił brakujące dokumenty w dniach 28 i 29 sierpnia 2019 r. Wniosek został zatwierdzony w dniu 27 września 2019 r., jednak dopiero w dniu 5 listopada 2019 r. Fundusz otrzymał dofinansowanie z NCBR w wysokości 800 tys. zł, które przekazał na rachunek grantobiorcy osiem dni później. Prezes Zarządu dodał, że „wniosek o wypłatę grantu dla Pinio był pierwszym wnioskiem składanym przez Fundusz o grant dla spółki portfelowej”.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że opóźnienia w przekazywaniu środków z naruszeniem terminu określonego w umowach o wsparcie (30 lub 31 dni od daty dokonania wkładu inwestorskiego) dotyczyły nie tylko pierwszego projektu *Pinio*, ale także dziesięciu kolejnych i wynosiły od czterech do 33 dni w stosunku do terminów określonych w umowach⁸¹. Ponadto w przypadku projektu *Mięsna Paczka* – Fundusz dokonał wpłaty na rzecz Grantobiorcy jeden dzień później, *Biocam* – trzy dni później, zaś dla *Pinio.io* – osiem dni od daty otrzymania przelewu z rachunku budżetu państwa.

(akta kontroli: str. 3093-3843, 3845-4226, 4444-4448, 4452, 4609-4635, 4670-4679, 4732-4755, 4890-4928, 5019)

⁷⁸ Finansowanie działalności spółki przez Fundusz, zgodnie z ustaleniami wynikającymi z UI, poprzez objęcie w spółce przez Fundusz udziałów za wkład pieniężny.

⁷⁹ Dotacja udzielana grantobiorcy przez NCBR za pośrednictwem Funduszu, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez NCBR dla Funduszu, na warunkach określonych w umowie o dofinansowanie, w UoW zawartej zgodnie z Decyzją Inwestycyjną i treścią pełnomocnictwa.

⁸⁰ Pismo Funduszu z dnia 27 maja 2021 r.

⁸¹ Dla Globekeeper sp. z o.o. – opóźnienie wyniosło 4 dni, Biały Obrus sp. z o.o. – 5 dni, Sunroof Tech. sp. z o.o. – 7 dni, Advisero sp. z o.o., Biocam sp. z o.o. oraz Cybersecurity Studio sp. z o.o. – po 8 dni, Talkie sp. z o.o. – 14 dni, Bisonet sp. z o.o. – 16 dni, Extreme Robotics Lab. sp. z o.o. – 24 dni, Husarnet sp. z o.o. – 33 dni, Pinio.io sp. z o.o. – 67 dni,

W przypadku projektu *Pinio* zostały wprowadzone aneksy do UI i UoW, ponieważ KI w związku z informacją grantobiorcy o wzroście kosztów realizowanego projektu, wyraził zgodę na zwiększenie łącznej kwoty pierwotnie przyznanych środków o 50 tys. zł.

Do każdej z badanych umów UoW zostały załączone: plan realizacji projektu, zawierający harmonogram rzeczowo-finansowy wraz ze wskazaniem założonych do realizacji kamieni milowych, zobowiązanie do zwrotu środków finansowych w przypadku wykorzystania grantu niezgodnie z celami projektu, zasady unikania konfliktu interesów oraz opis struktury właścicielskiej grantobiorcy.

Fundusz objął udziały w trzech z czterech badanych spółek grantobiorców. Fundusz w UI dotyczącej projektu *Mięsna Paczka*, realizowanego przez spółkę Biały Obrus sp. z o.o., zadeklarował objęcie 266 udziałów w zamian za wkład pieniężny 220 tys. zł. Do dnia 25 czerwca 2021 r. nie zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału w spółce. W spółce *Pinio.io* sp. z o.o. realizującej projekt *Pinio* Fundusz objął 462 udziały co stanowiło 10,45% udziału w kapitale zakładowym spółki, w zamian za wkład pieniężny w kwocie 210 tys. zł⁸². W spółce *BioCam* sp. z o.o., realizującej projekt *Biocam* Fundusz objął 200 udziałów, co stanowiło 20% udziałów w kapitale zakładowym spółki w zamian za wkład pieniężny w kwocie 214 tys. zł. W spółce *NH R&D* sp. z o.o., realizującej projekt *Nethansa* Fundusz objął 25 udziałów, co stanowiło 20% udziałów w kapitale zakładowym za wkład pieniężny w wysokości 221 tys. zł.

Do dnia 25 czerwca 2021 r. w zarządzie żadnej z czterech spółek będących grantobiorcami objętych badaniem nie znajdowały się osoby z ramienia Funduszu. Fundusz posiadał swoich przedstawicieli w radach nadzorczych pięciu spośród 12 spółek portfelowych. Ponadto w dniu 26 marca 2021 r. Biały Obrus sp. z o.o. zmieniła umowę spółki, powołując radę nadzorczą, do której Fundusz wskazał swojego przedstawiciela. Zmiana, według stanu na dzień 30 czerwca 2021 r., nie została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Fundusz monitorował postęp rzeczowy realizacji projektów przez grantobiorców poprzez weryfikację raportów z kamieni milowych oraz odbywał z grantobiorcami comiesięczne spotkania, podczas których omawiał wyniki i spójność z przyjętymi założeniami projektów B+R. Grantobiorcy składali do Funduszu formularze monitoringu, które Fundusz przekazywał do NCBR oraz rozliczenia w formie kwartalnych oświadczeń o wydatkowaniu środków z grantu. Oświadczenia zawierały wymagane elementy, w tym wysokość kwot wydatkowanych w danym kwartale na realizację projektu B+R. Fundusz nie przeprowadzał wizyt kontrolnych w siedzibach grantobiorców.

Prezes Zarządu Funduszu wyjaśnił⁸³, że nie przeprowadzono takich kontroli, gdyż nie było to obowiązkiem Funduszu, poza tym nie zidentyfikowano wydatków grantobiorców, które uznano by za niekwalifikowalne. Ponadto Fundusz zatrudnił na umowę zlecenie Kontrolera Finansowego, który monitorował stan realizacji projektów B+R i utrzymywał bieżący kontakt z księgowością spółek portfelowych. Jak wynika z wyjaśnień, kontrola była wykonywana także m.in. poprzez udział przedstawicieli Funduszu w organach nadzorczych spółek portfelowych, przekazywanie przez grantobiorcę raportów po realizacji kamieni milowych oraz danych finansowych do raportu kwartalnego.

(akta kontroli: str. 18-32, 444-520, 2975-3034, 3303-3448, 3271-3300, 3698-3843, 3845-3877, 4072-4111, 4177-4226, 4673-4679, 4777-4786, 4987)

⁸² Drugim inwestorem tego projektu była spółka [...] sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy pl. Piłsudskiego 2 w Warszawie.

⁸³ Pisma Funduszu z dnia 26 kwietnia 2021 r. i 22 czerwca 2021 r.

Fundusz prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla poszczególnych projektów B+R. W wyniku zaleceń pokontrolnych NCBR z dnia 13 stycznia 2020 r.⁸⁴, na koncie 032 w ASI 156 Capital zostały wyodrębnione konta analityczne, na których księgowano wartość udziałów, które Fundusz nabył.

(akta kontroli: str. 444-520)

Do dnia 30 czerwca 2021 r., spośród czterech objętych szczegółowym badaniem projektów B+R został zrealizowany jeden, tj. *Pinio.io*. Grantobiorca przedłożył do Funduszu sprawozdanie z wyników przeprowadzonych prac B+R, w tym m.in. informację o realizacji kamieni milowych. Pozostałe trzy projekty B+R znajdowały się w fazie realizacji. Ogółem, efektem rzeczowym projektu grantowego *156 Capital Alfa* (do dnia 31 maja 2021 r.) było zrealizowanie przez grantobiorców dwóch projektów B+R (*Pinio* – rezultat prac B+R to zaprojektowanie i sprzedaż nowej wersji zamka do zdalnego otwierania drzwi apartamentów na wynajem; *Cyberstudio* – rezultat prac B+R to opracowanie i zaoferowanie do sprzedaży nowego programu komputerowego automatyzującego audyty IT w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz wykrywającego zagrożenia).

Grantobiorca *Pinio sp. z o.o.* wskazał w sprawozdaniu końcowym, że ze względu na pandemię COVID-19 oraz zmiany dokonane w produkcie i przejście z wersji *Pinio 4.0* na *5.0* spółka nie podjęła działań w zakresie [...]. Przedmiotem ochrony prawnej w projekcie B+R *Cyberstudio* był [...]. W umowach z pracownikami zawarto [...]. Dla obu produktów opracowano plany komercjalizacji, zamieszczone w projektach sprawozdań z wyników przeprowadzonych prac B+R.

(akta kontroli: 4788-4822)

Z zaplanowanej kwoty budżetu operacyjnego 8 333,3 tys. zł zrealizowano do końca maja 2021 r. koszty kwalifikowalne w wysokości 2 597,2 tys. zł (31,2% zaawansowania realizacji projektu), z czego na badania B+R w fazie PoP Fundusz wydatkował 253 tys. zł (15,2% zaawansowania realizacji). Fundusz nie wliczał do kosztów kwalifikowalnych podatku VAT.

Szczegółowym badaniem objęto próbę 38 wydatków z budżetu operacyjnego na łączną kwotę 636,7 tys. zł (tj. 24,5% budżetu operacyjnego), w tym m.in. wydatki na: wynagrodzenia członków Kluczowego Personelu i eksperta zewnętrznego, usługi prawne i analizy B+R, zakup mebli oraz najem biur w Krakowie i w Warszawie). Cztery rachunki eksperta⁸⁵ wykonującego analizy B+R na podstawie umów o dzieło (na łączną kwotę brutto 66 tys. zł) były opatrzone podpisami wykonawcy i zawierały potwierdzenie wykonania dzieła. Natomiast na żadnym z przekazanych do kontroli 42 rachunków do umów zleceń Kluczowego Personelu za wykonanie usług (na łączną kwotę brutto 858 tys. zł) nie widniał podpis osoby odpowiedzialnej za potwierdzenie wykonania usługi, brakowało także informacji, którego miesiąca i której umowy dotyczy rachunek i przewidzianego we wzorze rachunku potwierdzenia otrzymania należności przez wystawiającego rachunek. Rozliczanie dokumentów następowało głównie drogą elektroniczną.

Jak wyjaśnił Prezes Zarządu⁸⁶, Fundusz przyjął zasadę, że rachunki do umów zleceń są wystawiane przez biuro rachunkowe po uzyskaniu informacji od Kontrolera Finansowego, żeby rachunki takie wystawić. Dowody księgowe po ich zweryfikowaniu przez Kontrolera Finansowego były przesyłane do wypłaty w formie

⁸⁴ Informacja pokontrolna z kontroli NCBR nr 37/2019/POIR/SFK.

⁸⁵ Analizy wykonał [...], wspólnik *Movens Alfa sp. z o.o.* – były inwestor Funduszu, m.in. członek zarządu *Movens Venture Capital 1 sp. z o.o.* Wynagrodzenie z tytułu umowy o dzieło z dnia 15 grudnia 2019 r. wyniosło 16,5 tys. zł brutto. Kwota jego wynagrodzenia z tytułu kolejnych trzech umów o dzieło zawartych w roku 2020 wyniosła 49,5 tys. zł brutto, w związku z tym KI Funduszu nie musiał wydawać Kluczowej Decyzji ws. zaciągnięcia zobowiązania powyżej 50 tys. zł w 2020 r.

⁸⁶ Pismo Funduszu z dnia 22 czerwca 2021 r.

przelewu, której dokonywał Prezes Zarządu. Potwierdzeniem zgodności rachunków lub faktur z zawartymi umowami lub zobowiązaniami był – według wyjaśnień – fakt dokonania przelewu przez Prezesa Zarządu.

(akta kontroli: str. 565-566, 686-718, 4228-4311, 4323-4371, 4606, 4783-4784, 4823-4832, 4964-4975, 4984, 4992-4997)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Fundusz rozpoczął realizację projektu grantowego *156 Capital Alfa* z 15-miesięcznym opóźnieniem w stosunku do harmonogramu realizacji budżetu przyjętego w umowie o dofinansowanie (wraz z aneksami) i nie osiągnął wyznaczonych w § 5 ust. 12 umowy wskaźników realizacji budżetu inwestycyjnego, tj. wydatkowania minimum 20% budżetu inwestycyjnego w pierwszych 24 miesiącach oraz 40% – w ciągu 36 miesięcy od terminu rozpoczęcia projektu grantowego, tj. od dnia zawarcia umowy⁸⁷.

W okresie pierwszych 24 miesięcy Fundusz zrealizował jedną inwestycję (zawarto umowę z jednym grantobiorcą) i wypłacono środki z budżetu inwestycyjnego w wysokości 1 000 tys. zł (tj. 2,4% budżetu inwestycyjnego zamiast 20% wymaganych na mocy § 5 ust. 12 aneksowanej umowy o dofinansowanie) oraz podpisał umowę inwestycyjną i umowę o wsparcie z drugim grantobiorcą, co pozwoliło na realizację budżetu inwestycyjnego w wysokości 2 068,02 tys. zł (tj. 5,0% zaplanowanej kwoty). Do końca 2020 r. (po upływie 36 miesięcy od rozpoczęcia realizacji projektu) wykonano budżet inwestycyjny na kwotę 11 885,7 tys. zł (tj. zrealizowano 28% zamiast 40% budżetu inwestycyjnego). Do dnia 31 maja 2021 r. (po upływie 41 miesięcy od daty rozpoczęcia realizacji projektu) Fundusz wydatkował na inwestycje 12 985,7 tys. zł, tj. 31,2% budżetu inwestycyjnego, co w dalszym ciągu pozostawało poniżej wskaźnika założonego na koniec roku poprzedzającego.

Ponadto Fundusz nie osiągnął na koniec roku 2019 Kamieni Milowych wyznaczonych przez Komitet Inwestycyjny Kluczową Decyzją z dnia 26 marca 2019 r.⁸⁸, tj. minimalnej liczby ośmiu inwestycji do zrealizowania w tym roku. W 2019 r. Fundusz zrealizował bowiem jedynie dwie inwestycje. Pomimo osiągnięcia Kamienia Milowego w 2020 r., tj. zrealizowania dziewięciu inwestycji wobec zaplanowanych siedmiu, łączna liczba inwestycji, które powinny były uzyskać wsparcie Funduszu do końca 2020 r. nie została osiągnięta – łącznie zrealizowano bowiem 11 zamiast wymaganych minimum 15 inwestycji.

Niezrealizowanie Kamieni Milowych było naruszeniem § 5 ust. 5 pkt 1 *Regulaminu funkcjonowania Funduszu BRIDGE Alfa*, który stanowi, że niezależnie od innych obowiązków wskazanych w umowie o dofinansowanie i regulaminie, Fundusz w celu realizacji projektu jest zobowiązany do terminowej realizacji Kamieni Milowych. Natomiast niewydatkowanie minimum 20% i 40% budżetu inwestycyjnego w okresach 24 i 36 miesięcy realizacji umowy było niezgodne z postanowieniami § 5 ust. 12 umowy o dofinansowanie.

Prezes Zarządu wyjaśnił⁸⁹, że *w realizacji umowy wystąpił mały poślizg, ale są szanse na jej pełną realizację, gdyż Komitet Inwestycyjny w dniu 31 maja 2021 r. zaakceptował kolejne trzy projekty grantowe. Jak wskazał, po dokonaniu kilku poprawek zostaną podjęte Decyzje Inwestycyjne. Prezes zadeklarował, że Fundusz będzie blisko realizacji umowy, gdyż coraz szybciej wykonuje analizy*

⁸⁷ Umowa została zawarta w dniu 28 grudnia 2017 r., z tym, że budżet projektu i liczbę inwestycji planowano w ujęciu na koniec roku kalendarzowego, od początku roku 2018.

⁸⁸ Uchwała nr 1/26.03.2019 r. KI Funduszu 156 Capital z dnia 26 marca 2019 r.

⁸⁹ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 2 czerwca 2021 r.

i planuje kolejne projekty z lejka inwestycyjnego. Według Prezesa Zarządu⁹⁰, Fundusz stale i na bieżąco analizuje stan realizacji projektu 156 Capital Alfa pod kątem możliwości planów inwestycyjnych i zakończenie realizacji projektu w terminie nie jest zagrożone.

W ocenie NIK treść udzielonych wyjaśnień, choć wskazuje na działania planowane w przyszłości, nie odnosi się do stwierdzonych opóźnień i stanu realizacji umowy w okresie objętym kontrolą. Osiągnięte do dnia zakończenia kontroli NIK wskaźniki i dotychczasowy stopień zaawansowania realizacji projektu (31,2% zrealizowanego budżetu i 12 inwestycji na koniec maja 2021 r. spośród 39 zaplanowanych do osiągnięcia do końca 2022 r.) mogą wskazywać na potencjalne ryzyko niewykonania wartości wskaźników produktu przyjętych w umowie o dofinansowanie zawartej z NCBR i terminowej realizacji Kamieni Milowych w pozostałym do realizacji projektu okresie.

(akta kontroli: str. 548, 1940-2313, 4417-4431, 4692-4696, 5019)

2. Na stronie internetowej Funduszu nie wskazano, że projekt grantowy 156 Capital Alfa został dofinansowany z POIR 2014-2020 z Działania 1.3 Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych, Poddziałania 1.3.1 Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu Proof of Concept – BRIDGE Alfa, a także brakowało znaku NCBR – informacje te powinny być zamieszczone zgodnie z zapisami § 13 ust. 1 i 3 umowy o dofinansowanie. Ponadto Fundusz w jedenastu z 12 przypadków nie wyegzekwował pełnej realizacji obowiązków grantobiorców wynikających z umów o wsparcie w zakresie informowania o fakcie otrzymania grantu ze środków POIR (według stanu na dzień 2 czerwca 2021 r.).

W § 15 ust. 8 umowy o wsparcie określono, że grantobiorca jest zobowiązany do informowania opinii publicznej o fakcie otrzymania grantu ze środków POIR. Dodatkowo w ust. 10 zalecono grantobiorcy stosowanie w zakresie informacji i promocji projektu grantowego zasad określonych w *Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014-2020 w zakresie informacji i promocji* (m.in. przedstawienia na stronie internetowej: znaku funduszy europejskich, znaku (flagi) UE, krótkiego opisu projektu). Spośród 12 grantobiorców Funduszu, jedenastu nie wywiązało się z obowiązków zamieszczenia informacji o uzyskanym grantie z POIR w ramach programu BRIDGE Alfa, jego wysokości oraz znaków informacyjnych⁹¹.

Prezes Zarządu wyjaśnił⁹², że *po udzieleniu grantu skupiano się na tym co najważniejsze, a sprawy promocji są nieco mniej istotne, ale kwestia ta będzie monitorowana.*

Po wezwaniu do udzielenia wyjaśnień co do wykazanych brakujących informacji, Fundusz podjął działania sprawdzające i egzekwujące obowiązek

⁹⁰ Pismo Funduszu z dnia 20 maja 2021 r.

⁹¹ Symboli Funduszy i flagi UE. Wśród wskazanych grantobiorców: Pinio.io – zamieściło logotypy, brakowało informacji o uzyskanym grantie z POIR/NCBR; Husarnet – brakowało informacji i logotypów; Cyberstudio – brakowało informacji o realizacji projektu na stronie głównej, w zakładce Projekty UE – zakładka była nieaktywna; Biocam – umieszczono logo NCBR, brakowało pozostałych logotypów i opisu projektu; Extreme robotics <https://spicasolutions.pl/> – brakowało informacji i logotypów; Advisero – zamieszczono logotypy i krótki opis projektu, ale bez podania kwot wsparcia i brakowało logo NCBR; Nethansa – na stronie głównej były zamieszczone znaki UE, RP i Funduszy Europejskich, ale w kontekście projektu *Rozwój działalności eksportowej Nethansa sp. z o.o. POIR poddziałanie 3.3.3 Go to brand* (były znaki i wzmianki o dofinansowaniu z innych programów), natomiast brakowało informacji o uzyskanym grantie z POIR Programu Bridge Alfa; Bisonte – brakowało informacji (była informacja o dofinansowaniu innego projektu z POIR 2017); Talkie.ai – brakowało informacji UE; Sunroof – zamieszczono znaki UE, RP, NCBR, brakowało informacji o uzyskaniu wsparcia; Globekeeper – brakowało informacji; Mięsna Paczka – brakowało informacji.

⁹² Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 2 czerwca 2021 r.

informacyjny od grantobiorców, oraz przedstawił dowody (wydruki zrzutów ekranu) o dokonywaniu przez grantobiorców aktualizacji stron internetowych o informacje o uzyskaniu grantu z POIR/BRIDGE Alfa.

(akta kontroli: str. 1965, 2220, 4693-4694, 4762-4771, 4985)

3. Członkowie Kluczowego Personelu Funduszu nie prowadzili za marzec 2019 r. ewidencji czasu świadczonych usług wymaganej na mocy § 2 ust. 3 umów zlecenia⁹³, a kwoty wypłaconych im wynagrodzeń nie zostały obliczone i wypłacone proporcjonalnie do przepracowanej faktycznie liczby godzin, według limitu co najmniej 40 godzin tygodniowo, określonego w Kluczowej Decyzji Komitetu Inwestycyjnego (zawartej w uchwale KI nr 3/26.03.2019). Działanie to spowodowało niegospodarne wydatkowanie kwoty 33 tys. zł brutto.

W umowach zawartych z członkami Kluczowego Personelu zapisano w § 1 pkt 8, że zleceniobiorca będzie świadczył usługi w wymiarze co najmniej 40 godzin tygodniowo, tj. w wymiarze określonym we wniosku o dofinansowanie. W § 2 pkt 3 określono, że zleceniobiorca jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji czasu świadczonych usług w każdym miesiącu obowiązywania umowy. Za właściwą i terminową realizację zleconych usług określonych w umowie zleceniodawca (Fundusz) był zobowiązany zapłacić zleceniobiorcy miesięczne ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości 16 500 zł brutto (§ 3 ust. 1 umowy). Tymczasem z powodu braku ewidencji świadczonych usług za marzec 2019 r. i braku wskazania liczby godzin na rachunkach nie było możliwe zweryfikowanie, czy realizacja usług była właściwa i terminowa.

Prezes Funduszu wyjaśnił⁹⁴, że zgodnie z Kluczową Decyzją KI z dnia 26 marca 2019 r. Kluczowemu Personelowi przyznano miesięczne ryczałtowe wynagrodzenie, co określono w zawartych umowach zleceniach. W umowach nie ujęto zapisu o obniżeniu wynagrodzenia za miesiąc marzec, dlatego Fundusz wypłacił pełne kwoty. Ponadto Kluczowy Personel wykonywał usługi na rzecz realizacji projektu od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, tj. od 28 grudnia 2017 r.

NIK nie podziela udzielonych wyjaśnień, gdyż na obu rachunkach za marzec 2019 r. ([...] i [...]) z datą wystawienia 10 kwietnia 2019 r., brakuje wskazania liczby godzin świadczonych usług w marcu 2019 r. Wynagrodzenie zostało ustanowione w dniu 26 marca tego roku (co zostało ujęte w zawartych umowach), a mimo to rachunki wystawione za cały ten miesiąc i to na pełną kwotę (po 16 500 zł brutto), opłacono, dodatkowo w sytuacji gdy brakuje na nich stwierdzenia wykonania usługi.

(akta kontroli: str. 551-554, 3035-3044, 3064-3073, 4777-4786)

4. Kluczowy Personel Funduszu nienależycie dokumentował faktyczny czas świadczonych usług na 38 rachunkach wystawionych od maja 2019 r. do maja 2021 r., pomimo obowiązku zapisanego w § 2 ust. 2 umów zlecenia, który stanowił, że zleceniobiorca zobowiązany był do należytego prowadzenia i przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej ze świadczonymi przez niego usługami. NIK stwierdziła niezgodność wykazywanych na wszystkich rachunkach członków Kluczowego Personelu do umów zlecenia liczby przepracowanych godzin z ewidencją czasu świadczenia usług, co może oznaczać, że wynagrodzenia obu członków Kluczowego Personelu w łącznej kwocie 825 tys. zł brutto za okres od kwietnia 2019 r. do kwietnia 2021 r. mogły

⁹³ Umowy zlecenia zawarte w dniu 26 marca 2019 r. przez 156 Capital sp. z o.o. z [...] i [...].

⁹⁴ Pismo z dnia 22 czerwca 2021 r.

być obliczone i wypłacone przez Fundusz nieprawidłowo i nieadekwatnie do faktycznej liczby godzin świadczenia usług.

W umowach zawartych z członkami Kluczowego Personelu zapisano w § 1 pkt 8, że zleceniobiorca będzie świadczył usługi w wymiarze co najmniej 40 godzin tygodniowo, tj. w wymiarze określonym we wniosku o dofinansowanie. W § 2 pkt 3 określono, że zleceniobiorca jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji czasu świadczonych usług w każdym miesiącu obowiązywania umowy. Za właściwą i terminową realizację zleconych usług określonych w umowie zleceniodawca (Fundusz) był zobowiązany zapłacić zleceniobiorcy miesięczne ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości 16 500 zł brutto.

W ewidencji czasu świadczenia usług z tytułu zlecenia przez Kluczowy Personel za poszczególne miesiące od kwietnia 2019 r. do kwietnia 2021 r. wykazywano 160 godzin czynności wykonywanych w ramach zlecenia. Na rachunkach wystawionych przez [...] w okresie od kwietnia do września 2019 r. brakowało wskazania liczby przepracowanych godzin, a na pozostałych wykazywano liczbę godzin niższą niż w ewidencji – przeważnie po 100 godzin miesięcznie (lub w przypadku wystawienia rachunku za trzy miesiące – 300 godzin, za cztery miesiące – 350 lub 400 godzin). Fundusz dokonywał tymczasem wypłat za pełne miesiące, mimo wykazania na rachunkach nieprzepracowania limitu godzin wymaganych umową.

Na rachunkach [...] datowanych od kwietnia 2019 r. do października 2020 r. nie wskazano liczby przeprowadzonych godzin, ale na dotyczących kolejnych miesięcy – gdy Zleceniobiorca wykazał np. mniejszą liczbę przepracowanych w miesiącu godzin – naliczano i wypłacano odpowiednio niższe wynagrodzenie.

Prezes Zarządu⁹⁵, wezwany do udzielenia wyjaśnień, w kwestii liczby godzin wykazywanych na rachunkach w wysokości niezgodnej z ewidencją, wyjaśnił, że *liczba przepracowanych godzin na rachunkach została wpisana błędnie i nie zauważono tego. Zarząd Funduszu weryfikuje liczbę przepracowanych godzin na podstawie ewidencji oraz z uwagi na niewielką liczbę pracowników i stały kontakt jest w stanie zweryfikować, czy dana osoba faktycznie przepracowała dla Funduszu liczbę godzin. Wystawienie rachunku jest możliwe dopiero po stwierdzeniu przez Zarząd, że jest ono należne i świadczenie zostało wykonane zgodnie z umową.*

NIK nie podziela tych wyjaśnień, gdyż wynagrodzenia wypłacane były ze środków z budżetu operacyjnego i przy ich wydatkowaniu Fundusz powinien był stosować zasady oszczędności i racjonalności wydatkowania, a dokumenty na podstawie których wypłaca się wynagrodzenia powinny być wystawione rzetelnie i być zgodne zarówno z ewidencją czasu świadczenia usług wymaganą w umowie, jak i z faktycznym wymiarem zaangażowania w ich świadczenie.

(akta kontroli: str. 3035-3092, 4323-4371, 4492-4497, 4777-4786)

5. Fundusz nie zabezpieczył w umowie najmu biura, zawartej w dniu 23 sierpnia 2019 r. ze spółką Movens Capital SA⁹⁶ w Warszawie, interesu 156 Capital sp. z o.o. (tj. Funduszu), przez co w miesiącu sierpniu 2019 r. wypłacił Wynajmującemu z budżetu operacyjnego pełną kwotę 9 tys. zł netto miesięcznego czynszu za najem biura pomimo krótszego użytkowania (tj. przez 9 dni). Stanowiło to nadpłatę w wysokości 6 387 zł netto i było działaniem

⁹⁵ Pismo Funduszu z dnia 22 czerwca 2021 r.

⁹⁶ Następcą prawnym stał się Movens Capital sp. z o.o.

niegospodarnym oraz naruszającym zasadę efektywności, zapisaną w *Regulaminie funkcjonowania Funduszu BRIDGE Alfa*. Kontynuowanie na niezmiennych warunkach wynajmu biura w Warszawie (dodatkowo obok biura Spółki w Krakowie), pomimo jego ograniczonego wykorzystywania, nie było uzasadnione ekonomicznie.

Komitet Inwestycyjny Funduszu podjął w dniu 21 sierpnia 2019 r. Kluczową Decyzję nr 3/21.08.2019, dotyczącą wyrażenia zgody na zaciągnięcie przez Fundusz zobowiązania finansowego na rzecz Movens Capital SA z siedzibą w Warszawie z tytułu umowy podnajmu powierzchni biurowej (30 m²) w lokalu położonym w Warszawie przy pl. Piłsudskiego 2 (budynek stanowił biurowiec klasy A)⁹⁷. Czynnosc z tytułu podnajmu określono na 9 tys. zł netto miesięcznie (108 tys. zł netto w danym roku obrotowym). W § 3 ust. 4 umowy zapisano, że pierwszym okresem rozliczeniowym jest sierpień 2019 r., który najemca opłaca w pełnej kwocie czynszu – 9 tys. zł netto. Umowę zawarto na czas nieokreślony.

Od marca 2020 r. przestrzeń biurowa była prawie niewykorzystywana, gdyż prace na rzecz Funduszu wykonywane były zdalnie. Zweryfikowanie częstotliwości potrzeby korzystania z wynajmowanych od Movens Capital sp. z o.o. sal konferencyjnych było utrudnione – Fundusz nie prowadził kalendarza spotkań odbywających się w salach w biurze w Warszawie w okresie od podpisania umowy najmu, pomimo że obowiązek obsługi spotkań w salach konferencyjnych należał do obowiązków zleceniobiorcy usługi administracyjnej obsługi biura w ramach umowy o świadczenie usług, za którą Fundusz płacił 4 tys. zł netto miesięcznie⁹⁸.

Prezes Zarządu wyjaśnił⁹⁹, że najem biura w Warszawie był uzasadniony ze względu na specyfikę działania Funduszu. Wskazał na konieczność odbywania wielu spotkań z przyszłymi grantobiorcami nieraz w tym samym czasie, dlatego potrzebne były trzy odrębne sale konferencyjne. Wiceprezes Zarządu Tomasz Jastrzębski wyjaśnił¹⁰⁰, że istotna też była dostępność biura dla pracowników mieszkających w Warszawie, w tym pracowników Politechniki Warszawskiej. Jak wskazał, *nikt nie przewidział pandemii*. Dodał, iż Fundusz uzyskał na wynajem tego biura zgodę Komitetu Inwestycyjnego w postaci uchwalonej Kluczowej Decyzji (uchwała KI nr 3/21.08.2021), zaś opłacenie czynszu za pełny miesiąc wynikało z faktu, że już kilka miesięcy wcześniej Fundusz faktycznie korzystał z przestrzeni biurowej Movens Capital SA, umowa była tego usankcjonowaniem, a ponadto podmiot ten opłacił wyższe koszty aranżacji biura.

Kontynuacja najmu drugiego biura w Warszawie nie znajdowała uzasadnienia ekonomicznego. Siedziba 156 Capital sp. z o.o. mieściła się w Krakowie i tam Spółka od października 2018 r. wynajmowała biuro wraz z dwoma miejscami garażowymi. Czynnosc miesięczny wynosił 5 250 netto, łącznie do końca maja 2021 r. koszt najmu biura w Krakowie wyniósł 165,8 tys. zł netto. Wobec ograniczeń wynikających z pandemii, kontynuowanie wynajmu dodatkowego biura w Warszawie za czynsz w kwocie 9 tys. zł netto (łącznie w okresie od sierpnia 2019 r. do maja 2021 r. koszt najmu wyniósł 198 tys. zł netto) nie znajduje uzasadnienia ekonomicznego. Fundusz powinien podjąć działania w celu ograniczenia tego rodzaju kosztów np. negocjując stawki czynszu, czy też korzystać z czasowego wynajmu pomieszczeń biurowych.

---

⁹⁷ Biurowiec Metropolitan.

⁹⁸ Zawartej przez Fundusz w dniu 2 maja 2019 r.

⁹⁹ Pismo Funduszu z dnia 14 maja 2021 r.

¹⁰⁰ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień z dnia 23 czerwca 2021 r.

OCENA CZĄSTKOWA

Fundusz wydatkował środki z budżetu inwestycyjnego projektu *156 Capital Alfa* na podstawie zawartych umów o wsparcie i umów inwestycyjnych, udzielając wsparcia 12 grantobiorcom na projekty B+R. Fundusz prawidłowo przekazywał grantobiorcom środki z wkładu własnego na projekty B+R. Przekazywanie środków z budżetu inwestycyjnego pochodzących z NCBR odbywało się z przekraczaniem terminów określonych w umowach o wsparcie (w przypadku jednego grantobiorcy środki przekazano z opóźnieniem 67 dni).

Fundusz sprawował nadzór nad projektami B+R poprzez m.in. prowadzenie monitoringu kwartalnego stanu realizacji tych projektów i przyjętych dla nich kamieni milowych oraz bieżący kontakt z grantobiorcami. Instrumentem nadzoru nad spółkami portfelowymi było wskazywanie przedstawicieli Funduszu do organów nadzorczych sześciu spośród 12 spółek.

NIK negatywnie ocenia nieskuteczne działania Funduszu w celu osiągnięcia Kamieni Milowych projektu *156 Capital Alfa* – z zaplanowanych na 2019 r. ośmiu inwestycji przeprowadzono dwie, zaś w 2020 r. pomimo osiągnięcia Kamienia Milowego, tj. zrealizowania dziewięciu inwestycji wobec zaplanowanych siedmiu, łączna liczba inwestycji, które powinny były uzyskać wsparcie Funduszu do końca tego roku nie została osiągnięta; zrealizowano 11 zamiast wymaganych minimum 15 inwestycji.

W projekcie *156 Capital Alfa* stwierdzono również niski postęp finansowy. Łączna wysokość budżetu narastająco od początku obowiązywania projektu – zaplanowana w harmonogramie realizacji budżetu do dnia 31 grudnia 2020 r. w wysokości 20 800,0 tys. zł – została wykonana w wysokości 14 262,9 tys. zł, tj. w 28,5%. Do końca 2020 r. (po upływie 36 miesięcy realizacji projektu) wykonano budżet inwestycyjny na kwotę 11 885,7 tys. zł, tj. zrealizowano 28,5% zamiast 40% budżetu inwestycyjnego, co NIK ocenia negatywnie.

Postęp finansowy projektu nie uległ znaczącej poprawie do końca maja 2021 r. Fundusz zrealizował z budżetu inwestycyjnego kwotę 12 985,7 tys. zł oraz z budżetu operacyjnego kwotę 2 597,1 tys. zł, co oznaczało poziom 31,2% zaawansowania realizacji projektu (po 41 z 60 miesięcy przewidzianych w umowie o dofinansowanie).

Najwyższa Izba Kontroli zauważa także zbyt niski stan realizacji części budżetu operacyjnego, która powinna być przeznaczana na badania B+R w fazie *Proof of Principle* – Fundusz do dnia 31 maja 2021 r. wydatkował 253,0 tys. zł, tj. 15,2%, zamiast 20% wymaganych umową o dofinansowanie.

W działalności kontrolowanej jednostki wystąpiły także nieprawidłowości dotyczące m.in. niewywiązywania się Funduszu z obowiązków informacyjno-promocyjnych oraz niewystarczającego nadzoru nad wywiązywaniem się grantobiorców z tych obowiązków, braków w umowach o wsparcie zawieranych z grantobiorcami, a także wydatkowania środków ponoszonych z budżetu operacyjnego projektu na wynagrodzenia Kluczowego Personelu za marzec 2019 r. i kontynuacja wynajmu drugiego biura na niezmienionych warunkach, pomimo jego ograniczonego wykorzystania. Ponadto kwota 825 tys. zł na wynagrodzenia Kluczowego Personelu wydatkowana była w oparciu o podstawy dotknięte stwierdzonymi w kontroli brakami w dokumentowaniu liczby godzin świadczonych usług na wystawianych rachunkach, niezgodnych z *ewidencją czasu świadczenia usług*.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań zarządczych, w uzgodnieniu z NCBR, w celu pełnej realizacji Kamieni Milowych wyznaczonych dla Funduszu lub wnioskowanie do NCBR o aneksowanie umowy o dofinansowanie w celu zmiany wartości wskaźników produktu na możliwe do zrealizowania, a następnie dostosowanie Kamieni Milowych adekwatnie do zmienionej umowy.
2. Prowadzenie przewidzianych umowami ewidencji godzin wykonywania usług lub prac na rzecz Funduszu oraz dokonywanie wypłat wynagrodzeń za wykonanie usług lub zleconych prac w wysokości adekwatnej i proporcjonalnej do faktycznego czasu ich wykonywania.
3. Wskazanie na stronie internetowej Funduszu oraz w materiałach promocyjnych, że projekt *156 Capital Alfa* został dofinansowany z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 z Działania 1.3 *Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych*, Poddziałania 1.3.1 *Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu Proof of Concept – BRIDGE Alfa*.
4. Egzekwowanie od grantobiorców wywiązywania się z obowiązków informacyjnych i promocyjnych, w tym zamieszczania na stronach internetowych informacji o dofinansowaniu projektu ze środków Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 z Działania 1.3 *Prace B+R finansowane z udziałem funduszy kapitałowych*, Poddziałania 1.3.1 *Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych w fazie preseed przez fundusze typu Proof of Concept – BRIDGE Alfa* wraz ze znakami informacyjnymi.
5. Przedstawienie przez Fundusz Komitetowi Inwestycyjnemu propozycji uchwały w przedmiocie obniżenia kosztów ponoszonych z budżetu operacyjnego na wydatki związane z utrzymaniem dwóch biur w Krakowie i Warszawie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Strategii Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 23 lipca 2021 r.

Kontroler
Danuta Bolikowska
główny specjalista kontroli
państwowej
/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Strategii
p.o. Dyrektor
Marzena Rajczewska
/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonała:

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Strategii
p.o. Dyrektor
Marzena Rajczewska
/-/